

Sagvikkauruat John-mun

1 ¹Ukunani makpiġaani aglausimaruat sut Jesus Christ sagvikka-
ŋi. Agaayyutim qaiññigai ilaanun qiñiqtitqupluginch savaktimiñun
sut akuniisruŋaatiŋ atuumasraqumaruat. Christ-ŋum iłitchuġipkaġai
savaktimiñun John-mun tuyugiplugu israquligikkani ilaanun. ²John-ŋum
nalupqinaiqługu quliaqtuaġiniġaa Agaayyutim uqaħalu Jesus Christ-ŋum
sagvikkaġalu. Uqautiginigai sut iluqaisa qinikkani. ³Quvianamiuruq iñuk
agliqiruaq ukunija sivuniksriqutmik suli quyanaqniaqpat taapkua tusraa-
ruat uqałiġnik ukunija suli tupigiplugiłlu sut aglausimaruat taapkunani
makpiġaani, atakkii tamatkua atuumaviksrajet qallilapiġataqtuq.

Paġlatit Tallimat Malġuġnun Agaayyuvijñun

⁴Uvaja John aglajniqtaqna ukpiqtuaġuruanun ittuanun tallimat
malġuġni agaayyuvijñi nunami Asia-mi. Iħuaqqutriżiġaqgħiċi suq qinuiñ-
ñamiglu Agaayyutmiñ, pakma ittuamiñ, taimakjaqqa ja ittuamiñ suli
aggiqsägħumarumiñ, taapkunakjalu tallimat malġuġniñ irrusrianiñ
sivuġaaniittuaniñ aquppiutaqpajan Agaayyutim, ⁵suli Jesus Christ-miñ
tuniqsimapluni iļiġimara ruruamiñ, ajiруamiñ tuqujjaruaniñ sivulliqpia-
ġupluni suli sivulliuqtinjitiñi umialguruat nunami. Jesus Christ-ŋum
piqpagigaatigut patchisaiqslitluta killuutiptikniñ ilaan auġmigun.
⁶Ilaan umialiguqtkaatigut agaayu liqsiġu qitlugułlu savautitquplugu
Agaayyutini aapagikkani lu. Kamanaun ajałatchisi lu pigigaa Jesus Christ-
ŋum taimuña isruitchuamun. Amen.

⁷Uvva, aggigħiaqtuq nuyiyatigun.

Iriqaqtuapayaam qiniggisigaa,
ilijsalu kapiriruat ilaanik.

Iluqatiżlu atlakaagiċiċi iñuich nunami uiġualaluti qiegħiġi
pisigilugu.

Aa, taatna itkisipiaqtuq.

⁸“Uvaja Alpha-ŋuruja suli Omega-ŋupluġalu, aullaġniisaq suli isruk-
ħitchaaq.” Taatna niplihsuq Atangħuraq, pakma ittuaq suli taimakjaqqa ja
ittuaq aggiqsägħumaruagli, Sanġġipayaaqtaq Agaayyun.

John-ŋum Qiñiqquuraalha Christ-mik

⁹ Uvaja John-ŋuruja aniqatigikkaqsi atausriŋjuqataupluja piqatigi-gipsi nagliksaagutinik pisigiplugu Christ, piqatigipkaqtuaq ilipsitňun arjaayuqautmiňi suli piqatigipkaqhuni ilipsitňun iglutuiļigmi. Qikiqtamun atiqaqtuamun Patmos-mik iłikkauruja quliaqtuaqałipkun uqalhaniglu Agaayyutim ilumutuułhaniglu Jesus Christ-ŋum. ¹⁰ Iłhamni Irrutchimi uvluani Atanġuruam tusraaruja nipimik nipturuuamik tunumniň, itna liilaa qalguqtautiqpaktun, ¹¹ nipliqhuni, "Aglakkumagitin tautukkatin makpiġaanun aasrii tuyugilugich ukpiqtuaŋjuruuanun ittuanun tallimat malguunji agaayyuvijni Asia-mi: Ephesus-mun, Smyrna-munlu, Pergamos-munlu, Thyatira-munlu, Sardis-munlu, Philadelphia-munlu, Laodicea-munlu."

¹² Tarani qiviaqtuja qiñiguklugu uqaqtuaq uvamnun. Qiviaqama qiniğitka tallimat malguk kaviqsaat maniich kialuuraqağviich. ¹³ Aasrii qitqatni tallimat malguk kialuuraqağviich qiñigiga atausriq atrilik iñuktun, atnuğaqaqhquni akuqturuuamik isigaŋmiňunaglaan, suli tapsiqaqhuni kaviqsaaq maniimjiň satqamigun. ¹⁴ Ilaan niaqua nuyaŋiļu qatiqniqsut ipnaim mitquatun qatiqhutiňlu aputitun. Irraksuli inniqsuk ikualaruatun ikiňiqtun. ¹⁵ Isiganjiksuli qivliqtägniqsuk patukpatun ipqiqsaqtatun unaksaatiqpkun. Nipaasuli tusrağnağniqsuq quğluqtaqpatun. ¹⁶ Ilaan taliqpiňmiňi tigummiňiqsuq tallimat malguunjik uvlugianik. Savikpaksuli ipiktuaq avatmulik anniugaaqtuq qanġaniň. Suli ilaan kiiňaşa qaumma-ġiňiňiqsuq siqiňñaagičikmatun.

¹⁷ Tarra qiñiqapku ulġuniqsu ja isigaiňun tuquŋaruatu ilipluja, aa-sriiň iligai taliqpiich argani uvaŋnun nipliutipluja, "Iqsiňak. Sivulliuruja aqulliupluja. ¹⁸ Uvaja iňuuruuajuruja. Tuqgaluaqluja iňuusraqataqtu ja taimuja isruitchuamun. Iňuktun aymautiqaqtu ataqtaqtu ayalatchiļiqaqtu ja tuqulığmik suli tuquŋaruuaqağvij-mik. ¹⁹ Pakma aglakkich sut qiňikkatin suli pakma ittuaq suli itchaġumaruat aquagun taavruma. ²⁰ Taapkua kajiq-silġunaitchuat qiňikkatin—tallimat malguk uvlugiat taliqpiġi argajma suli tallimat malguk kaviqsaat maniich kialuuraqağviich—qanuutautila-aŋtavva, tallimat malguk uvlugiat israquligiaich tallimat malguk

(Ap 1.20)

agaayyuvich, suli tallimat malğuk kialuuraqaǵviich tallimat malğuk agaayyuvigipmigaich.

Agaayyutim Uqautai Ephesus-miunun

2 ¹“Israǵulganun agaayyuvium Ephesus-mi aglagiń itna: Tamatkua uqaǵigai tigummiruam tallimat malǵujník uvlúgianik taliq-piŋmińi, pisruktuam akungatni tallimat malğuk kaviqsaat maniich kialuuraqaǵviich.

² “Ilisimagitka savaasri, sakuugutisriłu ığlutukkasrılı anuqsrulı-kun. Ilisimagigaptuuq ilatchitlaısilaaqsi killuliqiruanik iñuňnik suli isivǵiuqtılaaqsi tamatkuniňa uqaqtuanik uqqiraqtanıplutiň piungit-chaluaŋŋaǵmiń suli ilipsi ilitchuǵiplugu saglutilaŋat. ³ Ilisimagiga anuqsrutılaaqsi naglikasaqtılaaqsılı pisigipluňa suli ilipsi nikalinjı-chusrısuli. ⁴ Aglaan uumija akitňaummatıqágıpsi, piqpaginǵigipsıtňa iñilǵaanisun. ⁵ Itqaqsaqsıuŋ piqpaksrıliqqaqsi uvamnik ukpiqsrı-ruaǵuqapsi. Isrummitqigitchi aasriiň savautitqigluňa sivuanisun. Isrummitqińgisuágupsı aggıqiniágıpsi piiǵluqasrii kialuuraqaǵvíksi inaaniń. ⁶ Aglaan nakuuruqaǵaluaqtusri uumija, uumiksırusri savaa-ńtńik piginchuanik Nicolait-aagrurat uvaptuntuuq. ⁷ Iñuk siutiqaqtuaq tusragatiksrajnık naalaǵníli Irrutchim uqautigikkajanik ukpiqtuaju-ruanun. Iñuich akimaruat nigipkaǵniaǵitka napaaqtuanıń iñuunaqtuam nauruamiń nautchiaqaǵviani Agaayyutim.

Agaayyutim Uqautai Smyrna-ǵmiunun

⁸ “Israǵulganunli agaayyuvium Smyrna-mi aglagiń itna: Taapkua uqaǵigai sivulliuruam aqulliuruamlu, tuqgaluaqtuamlu aqıtqıksuamlu.

⁹ “Ilisimagitka iñuiłlıuǵutisri ilaippaulıqıslı (aglaan umialgurusri). Ilisimagitka sajutchisinjich tamatkua Jew-ŋuniruat iñusingitchaluaq-titlutiň Agaayyutmun, aglaan ilumun savautriruajurut tuunǵaǵmik. ¹⁰ Sivuǵaginagu naglikasaǵutigiyasrikkaqsi. Uvva, tuunǵaum isiqtaup-kaǵumaagaqısgıai ilasri isivǵiukkauviksranıtńun, aasrii iñuiłlıuǵisırusri qulini uvluni. Tunıqsimatitchi tuqulıpsıtńunaglaan, aasriili akilıňňiaǵıpsi iñuulıǵmik isruitchuamik niaquǵusrıqmatun. ¹¹ Iñuk siutiqaqtuaq tusragatiksrajnık naalaǵníli Irrutchim uqautigikkajanik ukpiqtuajuruanun. Iñuich akimaruat atnikkauyumińaitchut tuglianı tuqułhum.

Agaayyutim Uqautai Pergamos-miunun

¹² “Israǵulganunli agaayyuvium Pergamos-mi aglagiń itna: Taapkua uqaǵigigai piqaqtuam ipiktuamik avatmulıńmik savikpaŋjmik.

¹³ “Ilisimagiga iñuuniaqtılaaqsi tuunǵaum ajalatchiviani. Aglaan tunıqsimarusrı uvamnun ukpiqqtıqaqtuiňaqhusrı, uvluiňiunnıń tuq-

qutaupman tuniqsimapluni ilisimariiga Antipas akunnapsitñi tuunǵaum iñuuviani. ¹⁴ Aglaan ikituuranik akitñaummatiqagipsi: ilipsi ilaqaqtusri tuvrairuanik ilisauktutinigun Balaam ilisautriruam Balak-mik killuqsaqtiquplugich Israel-aagmiut. Killuqsaqtut niğikamiq niqinik tunillautauruanik aanganun suli sayujakaminj. ¹⁵ Sulipsuuq ilipsi ilaqaqmiusri tuvrairuanik pigiitchuakun ilisauktutinjisigun Nicolait-aagruat. ¹⁶ Isrummitqritchiasriiñ. Taatnangisuaǵupsı aggıqiniagipsi ajuuyiaǵ-lugich taapkua iñuich savikpajmik anniugaaqtuamik qanımniñ. ¹⁷ Iñuk siutiqaqtuaq tusraggatiksrajanik naalagniıl Irrutchim uqautigikkajanik ukpiqtuaǵuruanun. Iñuk akimaruqaq niqiksriñniagiga iriqsimaaqtuamik Manna-mik suli qaitchilugu qatiqtaamik uyaǵajmik. Aasrii uyaǵajmi nutaaq atiq aglaqaǵisiruq, kia-unniñ iñuum ilisimanǵisaajanik kisimiaǵ-laan taavruma iñuum akuqturuam.

Agaayyutim Uqautai Thyatira-ǵmiunun

¹⁸ “Israqulganunli agaayyuvium Thyatira-mi aglagiñ itna: Taapkua uqaǵıǵai Iğníjan Agaayyutim, iriqaqtuam atriplugu ikualaruaq ikniq, suli isigańi atriqaqhutij qivliqsaqtuatun patukpatun.

¹⁹ “Ilisimagitka savaasri, piqpaksrılıqsiłu, ukpiqqutriłu, savautrilıqsiłu, suli anuqsrulıqsi. Ilisimagigaptuuq una, savaağikkapsi pakma qaańium-matipiaǵaich savaağikkasri ukpiqsriruaǵuqqaqapsi. ²⁰ Aglaan uumiňa akitñaummatiqagipsi, ilipsi ilatchiqługu ağnaq Jezebel tayıuqtuaq iñmiňik sivuniksriqirimik. Ilisautigai kinniplugich savaktitka sayujat-quplugich suli niğitquplugich niqinik tunillautauruanik aanganun. ²¹ Piviqaqtikaluuagiga isrummitqilıksrajanun sayuŋaǵhanıñ, aglaan isrummitqigungıñniqsuq. ²² Uvva, inillaktinniaǵitka ilaalu tamatkua-lu sayuŋaqatigikkajı nagliksaǵutiqpauraǵviksrajanun inillakmatun sińigvińiňun najirrutim. Taamna pińiaǵiga isrummitqińgisuaqpata killuliqılıǵmikniñ. ²³ Suli tuqunniaǵitka ililǵaanji. Tarra ukpiqtuaǵurua-payaat ilitchugınıaǵaat uvaŋautilaaga ilisimaruqaq iñuich ikpikkutaatnik isrummatinjtıńigu. Suli akilıǵisigipsi atausriullalusri maliǵullapiąglugu savaaqsi. ²⁴ Aglaan ilasri Thyatira-miittuat qapsiugaluanjaisa malin-ǵitchuat taavruma pigiitchuamik ilisauktutaanik suli ilisaagińgiługich kalipsiksuat nalunaqtuaŋi tuunǵaum, ilipsi uqautigipsi, Uqumailıliuguti gitqikkumińaitchipsi, ²⁵ aglaan tigummitqiaǵiktaksraǵiksi pigianikkqaqsi aggıǵıńiaǵlamnunaglaan. ²⁶ Iñuk akimaruqaq savaaqaqtuińaqtuagli pisu-lıǵikkamnik isruanunaglaan, sańŋiqutiksrińniagiga aŋalatchitłasilugu nunaaqqiqaǵınjik. ²⁷ Uuma aŋalataagaqsińniagai sańŋiqpapiamik saaga-qaqtuatun ayaupiamik saviḥhamik,

aŋalataaǵlugich iñuum siqvraǵipmatun qiku ilulik.

Psalm 2:9

Taatnatun akuqtuaqaqtuja sañjiquitiqalimnik Aapamniñ. ²⁸Suli aatchugisigiga uvlaam uvluğianjanik. ²⁹Iñuk siutiqaqtuaq tusraggatiksrañnik naalañnili Irrutchim uqautigikkajanik ukpiqtuañjuruuanun.”

Agaayyutim Uqautai Sardis-miunun

3 ¹“Israğulganunli agaayyuvium Sardis-mi aglagiñ itna: Tamatkua uqaliçigai piqaqtuam tallimat malguñnik Irrusriñiñik Agaayyutim, suli tallimat malguñnik uvluğianik.

“Ilisimagitka savaasri. Ilipsi taiyuutiqagaluaqtusri iñuuруuañjuniplusri, aglaan tuquñjarusri. ²Qiptaitqigitchi. Sayyiqsimaaqsiqin tamatkua iñuuñiqaqtuatsuli tuqugaluaq nagich, atakkii isivgiuñigitka savaasri nalaunnajitlugich sivugaani Agaayyutim. ³Taatnamik itqagilugu qanuq akuqtuiñqsi tusraayugağıksuamik tusraakkapsitñik. Tupigisiuñ taamna isrummitqigusri. Qiptaiñgitchupsi aggipigisigipsi atrilugu tigliñniaqti. Ilisimayumiñaitchiksi kisumi sassañigmi aggigñiałiksraǵa ilipsitñun. ⁴Aglaan piqaqaluaqtuqrisuli ikituuranik iñujnik Sardis-mi atnuǵaaǵmiknik puyyaktairaǵanǵitchuanik. Ilijsa iñuuniaqatiginiaǵaatja qatiqtaanik atnuǵaaqaǵutij atakkii iliñich nalliummatirut. ⁵Iñuk akimaruuaq atnuǵaagisiruq qatiqtaanik atnuǵaanik, suli piigumiñaitchiga atigikkaǵa makpigaaniñ iñuułhum. Uqautiginiagiga sivugaani Aapama israǵuligikanjisalu piginilugu. ⁶Iñuk siutiqaqtuaq tusraggatiksrañnik naalañnili Irrutchim uqautigikkajanik ukpiqtuañjuruuanun.

Agaayyutim Uqautai Philadelphia-ǵmiunun

⁷“Israğulganunli agaayyuvium Philadelphia-mi aglagiñ itna: Tamatkua uqałigigai ipqitchuañjuruam, ilumutuuruamli, piqaqtuamlu sañjiquitiqalhanik David-ñum saagaqaqtuatun aymautinik. Aymaqpañj kia-unniñ iñuum umikkumiñaitchaa, suli umikpañj kia-unniñ iñuum aymaǵumiñaitlugu.

⁸“Ilisimagitka savaasri. Uvva, aymagniaǵiga talu ilipsitñun kia-unniñ iñuum umikkumiñaisaja. Ilisimaruja mikiruamik sañjiquiálpisitñik. Naagasuli tupiksirusri uqaǵikkamnik suli tuniqsimaaqtusri uvamnun piiłaagiñgitlugu atigikkaǵa. ⁹Naalañnisitchi, taapkua iñuich pigikkanj tuung'aum, nipliaruat Jew-ñuniplutij Jew-ñunęińjaǵmij sagluplutiń—uvva, utlautipkaǵisigitka ilipsitñun aasrii purvigipkaǵlugich sivugapsitñun suli ilitchuǵipkaǵlugich uvamnun piqpagitilaapsitñik. ¹⁰Ilipsi, tupiksirusri uqautikapsi iglıtuitquplusri. Taatnamik qaunaginiaǵipsi iłuilliuǵviymti tikińńiaqtuami iluqaanun nunamun uuktuakauviksrajanun iñupayaurat nunamiittuat. ¹¹Aggisiruja qila-mipiaq. Tigummitqiagiksijuñ payayaǵilugu pigikkaqsi, kisumununniñ aatitchumiñaitlusri akińńaktaapsitñik akimagupsi. ¹²Iñuk akimaruuaq

ayaguqtinniaqiga agaayyuvikpanjani Agaayyutma, aasrii ilaa anitqikku-miñaiqsuq. Aglakkisigiga ilaanun atigikkañja Agaayyutma atigikkañjalu nunaaqqijan Agaayyutma, taamna nutaaq Jerusalem atqañniaqtuaq qilañmiñ Agaayyutimniñ. Suli aglakkisipmigiga ilaanun nutauruaq atiga.
13 Iñuk siutiqaqtuaq tusraggatiksrañnik naalañnili Irrutchim uqautigkka-
janik ukpiqtuaqpuruanun.

Agaayyutim Uqautai Laodicea-ġmiunun

¹⁴ "Israqulgulanunli agaayyuvium Laodicea-mi aglagiñ itna: Tamatkua uqałigigai Amen-ıjuruam, tuniqsimaruam ilumutuupluni ilisimarauruam, aullağınıruruam iñiqtapayaanjanik Agaayyutim.

¹⁵ “Ilisimagitka savaasri, nigliñallapiangísilaqaqsı unniñ uunal-lapiangísilaqaqsı. Uvvatuq nalliakni ititchi nigliñallapiaqtuamlu uunallapiaqtuamlu. ¹⁶ Uvvaasriñ pisigiplugu uunaavyuļıqsı, nigliña-piangiññıqapsı uunallapiangıtłusrılu, tıvvuaqsalıhiňaağugıpsi qanimniñ. ¹⁷ Uqaǵaqtusri itna, ‘Uvaja umialguruja. İñugiaksisaiňaqtat suurat. Inuqsrajaqsuja.’ Taatna uqaqapsı nalurusri qanutun iłuıllıuqtilaapsit-ñik naglijnqaqtilaapsitñiglu. Inuqsraqtusri qifitlaitłusrılu atnuǵaitłusrılu. ¹⁸ Alqaqsruğıpsi tauqsiquplusri uvajniñ maniňnik kaviqsaamık ipqiq-sakkauruamık iknikun umialgutquplusri, suli tauqsiquplusri qatiqtaanik atnuǵaanik qalıguağlugu kanjunaqtuaq atnuǵaiļıqsı suli uqsrugu-tiksramık mamirritiksrajanatnik irigikkapsı qiniitlasrılgitchumuusrıli. ¹⁹ Tamatkua piqpagikkatka suagaǵigitka nalǵuqsrusqılugıllu. Taatnamık pilıqipiagıtchi isrummitqigusrılu. ²⁰ Uvva, qichaqtuja talumi katchak-tuqluja. Kisupayaam tusraayumiųnipiga ajmautilujalu talumik, isigisiruja ilaanun niqiqatigiaqsiługuasrii suli ilaan niqiqatigiluja. ²¹ İnuk akimaruqaq aquppiqatigipkaǵniaǵiga aquppiutaqpamni, uvaptun-tuuq akimapluja aquppiqataupmatun Aapaa ilaan aquppiutaqpajanı. ²² İnuk siutiqaqtuaq tusraggatiksrajanik naalaǵnılı Irrutchim uqautigikka-ajanik ukpiqtuaqjuruuanun.”

Nangairuat Qılañmi

4 ¹Taapkua aquatigun qiniqtuña talumik ajmaruamik qilañmi. Aasrii sivulliq nipi tusraakkäga uqaqman uvammun qalguqtautiwpaktun itnaagaaja, "Mayuğin uvuña. Qiniqtinniağıkpıñ sunik atuumaniaqtuanik uuma aquagun." ²Taimmaiñaq Ipqitchuam Irrutchim ajalatkaqsigaaja. Qiniqtuña aquppiutaqpajmik inillaksimaruamik qilañmi, aasriiñ taavrumija aquppiruamik aquppiutaqpajmik. ³Aasrii taamna aquppiruaq tarani qiniñaqağniqsuq akisuruatitun uyağaktitun kavviağıksaatunlu, suli aquppiutaqpak kaivraigutiqağniqsuq niggamik qiniñaqaqtuanik akisuruatun uyağaktun sunauraaqtaatun. ⁴Avataani aquppiutaqpau

iñuiññaq sisamat aquppiutaqpaqaqmiut. Qiñiqtuja iñuiññaq sisamanik umialijnanik aquppiruanik aquppiutaqpañji, atnuغاaligaat qatiqtaanik. Niaquğutiqaqniqsut kaviqsaamik manijmik niaqumikni. ⁵Aquppiutaqpañjiñ anniüğgağıniqsut ikniqpalaich katlulatlu suli niprualaruatlu. Sivugaani aquppiutaqpaum naniuraqaqmiñiqsut tallimat malğujnik ikummatiliñnik ikniğmik. Taapkua tallimat malğuk nanipiat Irrusriginiğai Agaayyutim. ⁶Aasrii sivugaani aquppiutaqpaum tağıuqpauraqaqniqsuq tapinniluktuatun. Sisamat uumaruat irihaiñalgich saamiktigun tunumiktigunlu inniqsut avataani aquppiutaqpaum. ⁷Sivulliq uumaruaq atriqaqniqsuq lion-tun, aasriiñ tuglia uumaruam pañiqtun, piñayuatsuli uumaruat kigiñaqaqniqsuq iñuum kigiñaçatun, aasrii sisamaçat uumaruat atriqaqniqsuq tijmiaqpunktun. ⁸Aasriiñ taapkua sisamauruat uumaruat, iñmikkullaa itchaksallaanik israğuqaqniqsut irihaiñauplutijlu ataanolu silataaniļu israğujisa. Aasrii nipliatuiñaqniqsut uvluvakpauraq unnuaqtuummaa,

“Ipqitchuaq! Ipqitchuaq!

Ataniq Sañjipayaaqaqtaaq

Agaayyun killuqsautaiñniqsuq ipqitchuañupluni,

ilaa inniqsuaq taimakja, ittuagliu pakma, suli aggıqsagumaruağlu.”

⁹Qakugupayaaq taapkua uumaruat qaitchipmata nanğautmik kamakkutmiglu quyyatmiglu taavrumuja aquppiruamun aquppiutaqpañji iñuuruamun taimuja isruitchuamun, ¹⁰iñuiññaq sisamat umialijnat sitqummiraqniqsut sivugaanun aquppiruamun aquppiutaqpañji purvigiplugu iñuuruaq taimuja isruitchuamun, mattaqlugich niaquğutitij aasrii ilipługich sivugaanun aquppiutaqpaum, nipliqhutij,

¹¹ “Ataniqpuut Agaayyutikputlu, ilvich nalliummatiruañjurutin
akuqtuiñiksrapnun nanğautmik kamakkutmiglu sañjimiglu,
atakkii iñiqtağıgitin supayaurat,
suli pisułłapkun iñiqtaurut iñuuqliqaqhutiñlu.”

Imurat Makpiğaat Ipnaiyaağlı

5 ¹Aasriiñ qiñiqtuja taliqpijmi arganjani taavruma aquppiruam aquppiutaqpañji imuranik makpiğaanik aglaqaqtuanik iluatniļu silataatniļu suli umiktuqsimaruanik tallimat malğujnik nalunaitmiutanik. ²Qiñiqmiuja sañjipaqtuanik israğulijmik nipliraqtuanik nipiaturamik nipimik, “Kiňa nalliummativa qauqtığuklugich nalunaitmiutat aŋmağlugillu imurat makpiğaat?” ³Aglaan kiapayaaq qilağmnaagaqaa nunami naagaqaa ataaniunniiň nunam aŋmatlaiñniğaičh imurat makpiğaat naagaunniiň qiñiglugich imaçat. ⁴Tarra qiaruja atqunapiaq iñuiñniqman nalliummatiruamik aŋmatlalugich makpiğaat agliqiruksramik unniň qiñiqtuksramik imağikkaçatnik. ⁵Tarani ilaqata

umialijnat nipliutigaaja, "Qianak. Lion-ŋat kiňuviaŋiň Judah-m, maŋ-ŋuat David-ŋum, akimaruq aŋmatlasriplugich imurat makpičaat suli tallimat malguk nalunaitmiutat."

⁶ Aasrii aquppiutaqpaum akunǵatnili umialijnat qiniqtuja ipnaiyaamik qichaqtuamik qinńaqaqhuni tuqqutauruutun. Taamna nagruqańiqsuq tallimat malgujnik. Iriqaqmiuqtuuq tallimat malgujnik, aasriiň taapkua tallimat malguk Irrusriǵigaich Agaayyutim tuyugikkauruat iluqaanun nunamun. ⁷Ipnaiyaam aggiquhuni tigugai makpičaat taliqpijan arganjiň taavrumakja aquppiruamini aquppiutaqpaŋmi. ⁸Tigupmagich makpičaat sisamat uumaruat iňuiňnaq sisamatlu umialijnat sitquǵiqsut sivuǵaanun ipnaiyaam, atuqturaqallaaplutij nuqaqtılıjnik suli pijaluuraqallaaplutij piňiuqtamik kaviqsaamik manijmik immaukkaqhutij tipraǵiksautinik. Taapkua injiqsrulıǵigaich Agaayyutim ipqiqsitanjisa. ⁹Taapkua atuqtut nutaamik atuutmik itna,

"Ilviňhiňaq tigutlagitin imurat makpičaat
suli qauqtitlalugich taapkua nalunaitmiutat.

Nalliummatirutin atakkii tuqqutaurutin
suli augikkapun tasuiplutin iňujnik Agaayyutmun
qanusripayaaňiň iňujniň atlakaagiiňik uqautchilıjniň, iňujitňik
nakitňapayaaniň.

¹⁰ Ilvich umialiguqtikai agaayuliqsiǵuqtlugillu
savautitquplugu Agaayyutikput,
suli atanǵuniaqtut nunami."

¹¹ Aasrii qivialgitchuja tusraapluja iňugialapiaqtuanik israǵulijnik kia iňuum kisitlaisaŋitňik. Avataani inniqsut aquppiutaqpaum uumaruat umialijnatlu, ¹²niplihsut niptusriplutij,

"Ipnaiyaaq tuqqutauruaq nalliummatiruq
akuqtuitłapluni saŋnjimik,
umialgutmiglu isrumatułigmiglu, sapıgňautmiglu, kamakkutmiglu,
kamanautmiglu suli nańgautmik."

¹³ Aasriiň tusraagitka uumaruapayaaurat qilaŋmi, siłamılı, nunamılı, ataaniňlu nunam, taǵiumılı—uumaruapayaat nanipayaaq—uqautiqaqtuat itna:
"Nańgaun kamakkunlu, iluqaan kamanaunlu aŋalatchilıgli

pigigaa aquppiruam aquppiutaqpaŋmi
suli ipnaiyaam taimuja isruitchuamun."

¹⁴ Sisamat uumaruat nipliǵigigaat, itna, "Amen." Suli iňuiňnaq sisamat umialijnat purvigigaat [sivuǵaanun iňuuруamun taimuja isruitchuamun].

Nalunaitmiutat

6 ¹Qińiqtuágiga ipnaiyaaq aŋmaipman sivulliatnik nalunaitmiutat tallimat malguruut, aasrii tusraagiga ilaŋat sisamat uumaruat nipli-

liqsuaq nipitusripluni liilaa katlularuatan itnaqhuni, “Qaġġaiñ.” ² Aasrii qiviaqama qiniqtuja qatiqtaamik tuttuqpanjik, suli natmaksiqsuaq tuttuqpanjmi qiliññaqagñiqsuq, suli qaitchikkaapluni niaquutmk. Ilaa aullaġniqsuq akimaraapluni akimatyatqikhuni.

³ Ilaan ajmaqmajug tuglia nalunaitmiutam, tusraagiga tuglia uumaruam niplihsuaq, “Qaġġaiñ.” ⁴ Tarra atla tuttuqpak kaviqsaqjunisuaq anilgitchuq aasrii natmaksiqsuaq sajnijimik qaitchikkauniqsuq piġitqup-lugu qiniuiñnamik nunamiñ, iñuich tuqqutautitqupluginch avatmun. Tarra qaitchikkauniqsuq savikpauramik.

⁵ Ilaan ajmalgitmauj piñayuat nalunaitmiitat, tusraagiga piñayuat uumaruat uqallaktuaq, “Qaġġaiñ.” Qiviaqama qiniqtuja taaqtaamik tuttuqpanjik, aasriiñ natmaksiqsuaq taavrumani saagaqaġniqsuaq uqumaisilaġutiġnik argajmiñ. ⁶ Suli tusraalgitchiga nipi akunġatniñ taapkua sisamat uumaruat uqallaktuaq, “Sisamat qallutit imajat mukkaaq akiqagñiaqtuq savaktuam akiññaktaaksrajanik uvlumi, suli qulit malġuk qallutit imajat barley mukkaaq akiqagñiaqtuq savaktuam akiññaktaaksrajanik uvlumi, aglaan minillugik uqsruglu misruġuġlu.”

⁷ Aasrii ajmalgitmauj sisamajat nalunaitmiutat, tusraagiga nipi sisamajatniñ uumaruat uqallaktuaq, “Qaġġaiñ.” ⁸ Qiviaqama qiniqtuja qatiagyaktaamik tuttuqpanjik. Natmaksiqsuaq taavrumani atiqagñiq-suq tuqqutmik suli tuquaniktuat maliklugu. Qaitchikkauniqsut sajnijimik tuqqutčitħaplugu sisamajat iñupayaat nunami savikpaku, kakkaağna-kunlu, tuqunakunlu, iqsiñaqtuatigunlu niġrutiġinun nunam.

⁹ Suli ilaan ajmaqmagu tallimajat nalunaitmiutat, qiniġitka ataani tunillaġvium iñuusrijich tamatkua tuqqutauruat piqutigiplugu uqaľha Agaayyutim suli pisigiplugu iļiśimarauļiqtiq tuniqsimalikun. ¹⁰ Ilijich niplianiqsut nipayitħiġi, “Aatai, Ataniiq ipqitchuami suli iżumu-tuuruami, qakugun atanniġñiaqpigħich tuqqutigikkavut iñuuruat nunami aasrii akisautiluta?” ¹¹ Iluqaġmiñ qaitchikkauniqsut qatiqtaanik akuqtu-ruanik atnugaanik aasrii uqautiplugich utaqqiuraallaktuksrauniplugitsuli naatchianiħħatnunagħlaan iñugiaktilaaksrautaat savaqatiġisa aniqatiuji lu ukpiqsrilikun tuqqutausaqġumapmiru at ilijisituntuuq. ¹² Ajmaqmagu itchaksraġat nalunaitmiutat nuna iliqsraqpauraġniqsuq siqiñi taaqsip-mipluni taaqtaatun ukiħħaatun suli tatqiq kaviqsipluni auktun. ¹³ Suli uvluġiat katagaalaplu iñi nunamun, katagaalapmatun asriaġikkani fig-ġum napaaqtuanīn piñaqsigaluaqnagħiċċ, ipsullakkajha liilaa anuġiċ-paum. ¹⁴ Qiġagħlu piiġniqsuq imupmatun kalikkaqtun. Iġġipayauratlu qikiqtatlu nuuttut inimikniñ. ¹⁵ Aasrii umialinji nunam, qutchiksaħlu ajalatit iñuich qaukliuruatl ajujaktini umialguruatl sapiġñaqtaatl iñuich, iluqati savaktaagruiṭu savaktaagruiġiċċ, iriqtut iñjimik-nik qaiġusrujnu akunġatnunlu uyaġġanisa iġġich, ¹⁶ kappiānjalplutiż-

iggiñun uyaqanunlu, “Kattaqisigut aasrii irığuta kiiñajaniñ taavruma aqappiruam aquppiutaqpajmi suli qinnautaaniñ ipnaiyaam. ¹⁷Atakkii kamanaqtuaq uvluq qinnautaaknik tikitchuq. Kiñami igluttuitigisiñiqpa taavruman?”

144,000 Israel-aaġmiut

7 ¹ Tamatkua aquatigun qiniqtuja sisamanik israġulijnik makitaruanik sisamani iqirġunjiñ nunam. Tigummiugaġniġaich sisamat anuġiñi nunam, anuqħiġunġitlugu sumiunniiñ nunamun naagaunniñ taġiumun naagaunniñ napaaqtunun. ² Qiniqtuja atlamic israġulijmik qunmukhuni nuiraġaġvianiñ siqiñgum, saagaqħuni taluġniqusriqsajaniq iñnu ruam Agaayyutim. Ilaa tuqluġaqtuq nipitusriplugu sisamanun israġulijnun sajnixksriñjaniksamaranun piyaqquluktatlasiplugu nuna taġiugħlu. ³ Nipliħħuni, “Piyaqquluktaqnagu nuna, taġiugħlu, napaaqtutlu uvagħut nalunaitmiutchiigaluaqata qawjisigun savaktiġiñik Agaayyutipta.” ⁴Tarra tusraagiga kisirrataat tamatkua nalunaitmiutchikkauru. Inugiaktilaaqaġniqsut 144,000-tun kiñuviapayaanitniñ Israel-aaġmiut.

⁵ 12,000 kiñuvianjisi Judah-m nalunaitmiutchikkaurut,

kiñuvianjisi Reuben-ŋum 12,000,

kiñuvianjisi Gad-ŋum 12,000,

⁶ kiñuvianjisi Asher-ŋum 12,000,

kiñuvianjisi Naphtali-m 12,000,

kiñuvianjisi Manasseh-ŋum 12,000,

⁷ kiñuvianjisi Simeon-ŋum 12,000,

kiñuvianjisi Levi-ŋum 12,000,

kiñuvianjisi Issachar-ŋum 12,000,

⁸ kiñuvianjisi Zebulun-ŋum 12,000,

kiñuvianjisi Joseph-ŋum 12,000,

kiñuvianjisi Benjamin-ŋum 12,000.

Iñugaagaraħ Nunaqqipayaaniñ

⁹ Taavruma aquagun qiniqtuja iñugialapiagataqtuanik iñu jník kia-unniñ iñuum kisitchumiñaisanjiñik nunaqqipayaauraniñ atlakaġiñiñlu iñu jník suli uqausripiayaaniñ. Qichaġniqsut sivuġaanun aquppiutaqpau suli sivuġaanun ipnaiyaam, atnuġaqaqħutiż qatiqtaanik akuqturuanik qisiqsiutinigu tigummiugaqħutiż, ¹⁰ nipliraqħutiż nipitusriplugu itna,

“Agaayyutipta aqappiruam aquppiutaqpajmi

suli ipnaiyaam annautigaatigut.”

¹¹ Iluqatiż israġulgħiċ qichaġniqsut avataani aquppiutaqpau suli umialiżnat sisamatlu uumaruat, sitquqħutiż sivuġaanun aquppiutaqpau nanġāġaat Agaayyun. ¹² Niplianiqsut,

“Amen,
 nanḡaun, kamanaunlu,
 isrumatuļiglu, quyyanlu, kamakkunlu,
 saŋŋilu, sapiġnaunlu
 illi Agaayutiptknun taimuja isruitchuamun.
 Amen.”

¹³ Aasrii ilaŋjata umialijnat apiqsruġaaja, “Kisut makua iñuich atnu-
 ġaaqaqtuat qatiqtaanik akuqturuani? Nakikŋalu aggisuaŋjuvat?”

¹⁴ Nipliutigiga, “Ajuun, ilisimaruajurutin.” Aasriiñ ilaan uqallautigaaja,
 “Tamatkua iluiiliuļipauraq apqusraaġniġaat. Iggugniġaich
 atnuġaatiġ akuqturuat, aasrii qatiqsipkaqħugich auŋjanun
 Ipnaiyaam.

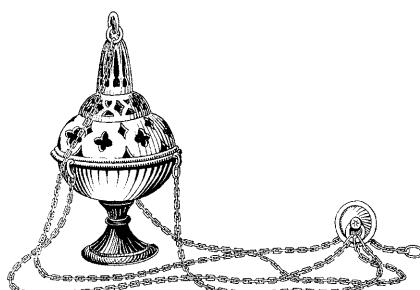
¹⁵ Taatnaqhutij ittut sivuġaani aquppiutaqpaġan Agaayutim
 savautiplugu uvulumi unnuamiļu agaayyuvikpaġani,
 aasrii taavruma aquppiruam aquppiutaqpaġmi
 tuglaqsimaaġisigai nayuutiliġmigun.

¹⁶ Ilnejch niġiſuksiutqikkumiňaitchut
 naaga imiġuksiutqikkumiňaitchut.
 Siqiñġumlu atlamlu uunaum uunniuqtitqikkumiňaitchai.

¹⁷ Atakkii ipnaiyaam qichaqtuan sivuġaani aquppiutaqpaġmi
 niġipkaġisigai munaqṣritun
 sivulliġlūgiļu iñuunaqtuanun suvliktuağuraaqtuanun,
 suli Agaayutim allaqtiġisigai qulvipayaat iriŋitniñ.”

Tallimat Malġuijat Nalunaitmiutat

8 ¹Uvva ipnaiyaam aqmaqmaw tallimat malġuijat nalunaitmiutat
 nipurisaġataqtut qilaŋmi sivisutilaaliġmi sassäġniġum avvaŋjani.
²Aasriiñ qiñigitka tallimat malġuk israqulgħich makitaruat sivuġa-
 ni Agaayutim. Aatchukkauniqsut tallimat malġuŋnik qalguqtautinik.
³Tarra atlaptuuq israqulik aggigħniqsuq. Sivuġamuktuq tuni॥aġviġmun,
 saagaqħuni ikipkaiviljamik tipra-
 ġiksautmik piļiuqtamik maniżmi
 kaviqsaamiñ. Aatchukkauniqsuq
 atqunaq tipraqiġksautmik avvu-
 tigitquplugu iñiqsruħatnun
 ipqiqsitaupayaat maniżmi kaviqsa-
 mi tuni॥aġviġni sivuġaaniittuami
 aquppiutaqpaum. ⁴Aasriiñ isija
 tipraqiġksautim piqatigiġħugħi
 iñiqsruħat ipqiqsittu mayuqtuq
 israqulgħum arganjini sivuġaanun

(Ap 8.3)

Agaayyutim.⁵ Suli israǵulgum tiguplugu ikipkaiviliaq tipraǵiksautmik immiǵnígaa iknijaniń tunillágvium, igitluguasriiń nunamun. Taimma tusraqnaqtut nипит katlulatlu, suli iknipalagaqhuni nuna iliqsraqhuniń.

Qalǵuqtautit

⁶ Tarani tallimat malǵuk israǵulgich piqaqtuat tallimat malǵuňnik qalǵuqtautinik itqanaiyaqqtut nipliqsitchisukhutiń. ⁷ Sivulliq israǵulik nipliqsitchipman, natatquǵnat iknıǵlu avulik auȳmik katajnıqsut nunamun. Tarraasriiń pińayuagun nunam napaaqtui suńaaqtuatlu ivgich ikirut tamatkiqhutiń. ⁸ Aasriiń tugliat israǵulgich nipliqsitchipman liilaa imńa ińgiqpauraq iknaktitaq igitauńıqsuq taǵiumun. Tarra pińayua taǵium auguqtuq. ⁹ Suli pińayuatni taǵiumi uumaruat tuquniqsut. Suli pińayuinjich umiaqpaich tamatkiǵníqsut. ¹⁰ Pińayuat israǵulgich nipliqsitchilgitman uvlugiaqporaq ikualaruq liilaa auktuuǵun kataktuq qılajmiń, katakhuni pińayuinjituń kurgıllı suvlıktuaǵuraaqtuatl. ¹¹ Atqa taavruma uvlugiam taiyuutıqágnıqsuq “Suńaǵnılıq.” Pińayuinjich imǵich tuqunaǵuǵníqsut aasrii ińugiaktuat ińuich tuqurut imiǵiılamiń suńaǵnitchuamiń. ¹² Sisamaňat israǵulgich nipliqsitchilgitman, taimmaińaq pińayuinjich siqińgum tat-qimlu uvlugiatlu taaqsińıqnıqsut. Tarraasrii uvlum qaummataan pińayua qaumanǵıǵníqsuq, suli unnuam qaummataan pińayua qaumanǵıǵníqsuq.

¹³ Qińiqtitluńa tusraagiga tińmiaqpak tińmiruaq qutchikhuni qılajmi uqaqhuni nipitusriplugu, “Naklıuń! Aa, naklıuń ińupayaanun ińuuruuanun nunami, atakkii atlat pińasrut israǵulgich nipliqsinniaqpatigik qalǵuqtatiqpat tatamnagisiruń.”

9 ¹ Tarra tallimanat israǵulgich nipliqsitchipman qalǵuqtautiqaŋ-mik qińiqtuja uvlugiamik kataktuamik qılajmiń nunamun, aasrii qaisauniqsuq aymaun natiqsińaitchuamun aymaniǵmun. ² Aymaqmańi natiqsińaitchuaq aymaniq isiq mayuqtuq tarakja, itchialajatun uunaksautiqaum, siqińıǵlu silalu taaqsiruk isiagun aymaniǵmiń. ³ Itchialamiń mitiglagaqtuat anirut qaańjanun nunam. Qaisauruq sańji atriplugich putyuutilgich nunami sańjiqaqhutiń kapuutilgich tuqunalińnik. ⁴ Ilińich tillisiaqaqtut piyaqquluktaitqungitlıgich ivgijińik nunam naaga qanusri-payaanik suńaaqtuanik naurianik napaaqtuniglu, aglaan kisiisa tamatkua ińuich piqanǵitchuat taluńıqusrısańjanik Agaayyutim qaupisigun. ⁵ Suli tillisiaqaqtut tuqqutchtinqungitlıgich ińuńnik, aglaan atniǵnapiagataqtua-kun naglikasaqtitqupluginch tallimani tatqińi, atniǵnajatun putyuutilgum kapitnikmatun ińuńnik. ⁶ Aasrii taipchunani uvluni ińuich pakakkisigaat tuqulıq aglaan paqitchumińaitchaat. Tuqusrulıllıapiagisigaluaqtut aglaan tuqulıq qimakkisiruq ilińitńiń.

⁷ Tarra qińñańich mitiglagaqtuat atriqágnıqsut tuttuqpaktun itqanai-yaatun auȳyalıgmun; niaqunxitńi inniqsuq niaquǵun liilaa kaviqsaaq

(Ap 9.10)

manik, suli kigiñajich kigiñajisitun iñuich. ⁸Suli ilijich nuyaqaǵ-niqsut nuyaŋisitun aǵnat, kigutiqaqhutiq suli kigutiŋisitun lion-nat. ⁹Satqagutiqaǵniqsut satqagutititun saviłhatun, aasrii siaksruŋniŋiat israǵunisa inniqsuq siaksruŋniŋitatun aksraliganjisa tuttuqpagau-tit iñugiakhutiq sukasriplutiq aŋuyaliǵmun. ¹⁰Suli pamiuqaǵniqsut kapuutiqaqhutiq atriplugich putyuutilgich. Ilijich atniaǵutiaqtut pamiumiktigun, aasrii atniaǵiruksrauplutiq iñuŋnik tallimani tatqińi. ¹¹Ataniqaǵniqsut israǵulganiq natiqsiňaitchuam aŋmanǵum. Jew-ŋuruat atiqaǵniǵaat Abaddon-mik, aasriili Greek-ńich taggisipaqlugu Apollyon-mik, itnautiqaqtuaq Piyaqquttimik. ¹²Sivulliq naglikasaágun qaaŋiqsuq. Uvva malǵuk nagliksaágutik tikińńiaqtuk aquagun taavruma.

¹³Tarani itchaksrajat israǵulgich nipliqsitchipman qalǵuqtautiqaŋ-mińik, tusraaniqsuja nipińik sisamaniń iqırǵujińi tuniɬlagvińiń piliuqtamiń manijmik kaviqsaamik ittuamiń sivuǵaani Agaayyutim. ¹⁴Uqautiniǵaa itchaksrajat israǵulgich piqaqtuaq qalǵuqtautiqaŋmik, “Pituikkich sisamat israǵulgich pituksimaruat kamanaqtuami kuuŋmi Euphrates-mi.” ¹⁵Tarra pituiǵaich sisamat israǵulgich itqanaiqsimmat-riuat taavrumuja sassagińgmun, uvlumunlu, tatqimunlu, ukiumunlu, tuqqutchiruksrauruanik pińayuińitník iñupayaat. ¹⁶Aasrii tusraagi-ga kisirrataat aŋuyaktit suli tuttuqpiraqtaat. Iñugiaktilaaqaǵniqsut 200,000,000-mik. ¹⁷Suli qíñigitka tuttuqpaich qíñiqquuraamni itna, tamatkua aqappiruat ilinjtińi satqagutiqaǵniqsut kaviqsaatun ikniqtun suli uquaqtaatun sapphire-tun suli suŋqpaluktun sulfur-tun. Aasrii tuttuqpaich niaqujich qíñiaqaǵniqsut niaqujisitun lion-nat, suli qani-ǵitniń anniúgaágniqsuq ikniq, itchiglu, suli sulfur. ¹⁸Taapkunuuna pińasrutigun nagliksaágutitigun pińayuińich iñuich tuqquatauniqsut iknikunlu, itchikunlu, suli sulfur-kun anniúgaaqtaukun qaniǵitniń tut-tuqpaich. ¹⁹Tamatkua saŋniqaǵniqsut qaniǵmikkun pamiumikkunlu. Pamiuqaǵniqsut nimigiatun ittuanik niaqligaanik, aasrii atniaǵutigini-ǵaich iñuŋnun.

²⁰ Suli kisiñjuqtat iñuich tuqqutaungitchuat tamatkunuuna naglik-saágutitigun isrummitqigunǵitchut savaanjatniñ argagikkägmiň. Nutqautingitchaat putqatalıqtıŋ tuunganun, aanganunlu piļiuqtanun kaviqsaanik qatiqtaanıglu manıjñun, patukpañniglu uyaǵańniglu qiruń-niglu, qíñitlaitchuanik tusraatlaitchuanikunniň pisrutlaitchuaniglu. ²¹ Naagaunniň isrummitqigunǵitchut iñuaqtuqtaułigmikniň ajanatkuułigmikniňlu, sayuńjalıgmikniňlu, tigliktuqtaułigmikniňlu.

Israqulik suli Imurat Makpiǵaurat

10 ¹Suli qíñiqtuja atlamic sapıgñaqtuamik israqulijmik atqaqtuamik qilańmiň, atnuǵaaqaqhuni nuviyamik, niaquǵutiqaqhuni niggamik, kigína ja qaumapluni siqińiqtun, niuk iliplutik ayanaktitun iknigum. ² Ilaa tigummiaqaǵniqsuq makpiǵauranik aymaruanik arganjini, aasriiň inillakkaa taliqpiich isigańni taǵiumun, suli saumiich isigańni nunamun. ³ Nipruaǵniqsuq nipitusrilłapliaqhuni, atriplugu lion-ňum ugiaǵuulanǵa. Tarraasrii nipruaqman, tallimat malǵuk katlulat nipliqsut. ⁴ Tarraasrii tallimat katlulat nipliqmata aglaksagaqtaqmıuńalu. Tusraagiga nipi qilańmiň uqautriga, “Aglasrujaqnaǵich uqaǵikkanjich tamatkua tallimat malǵuk katlulat, uqautiginagıtunniň.”

⁵ Tarra israqulgum qíñikkägma qichaqtuam taǵiumiňun nunamiňlu, israutigai argajni qilaum tuńaanun. ⁶ Akiqsrutigiruq ilaagun iñuuuruakun taimuja isruitchuamun iñiqsiruakun qilańmik, nunamiglu, taǵiumiglu, suli uumarua payaanik taapkunani itna, “Tarani Agaayyutim atuumap-kayasrigai sivunniutigikkani. ⁷ Aglaan tarani uvluni tallimat malǵuata israqulgich nipliqsitchisaǵataqpan qalǵuqtautmik Agaayyutim naan-niaǵai kaiqisilgunaitchuat sivunniutini, uqautigikkani savaktimiňun sivuniksriqirinun.” ⁸ Aasriiň nippim tusraakkaǵma qilańmiň uqautigitchaańa, “Utlautilitin tiggutyakkich makpiǵaurat aymaqsimaruat arganjiniň israqulgum qichaqtuam taǵiumiňun nunamiňlu.” ⁹ Utlakapku israqulik nipliutigiga, “Qaillakkich makpiǵaurat uvajnun.” Aasrii nipliutigaanja, “Tigulugich niǵikkich. Siiglanjuligisiglu aqiaǵupni, aglaan siigñaagniaqtuq honey-tun qanipni.” ¹⁰ Aasrii tigukapkich makpiǵaurat israqulgum arganjiniň niǵigitka. Tarra qanimni siigñaaqqtut honey-tun aglaan tarra iirgauraanikapkich aqiaǵuǵa siiglanjuliqsuq. ¹¹ Aasriiň uqautigaanja, “Sivuniksriqiruksraulgitchutin iñugiaktuatigun iñuktigun, nunaaqqisigun, uqautchisigun, umialiktigunlu.”

Malǵuk ilisimarik

11 ¹Tarani aatchuuusriaqatua uuktuutmik ayaupiatun ittuamik, aasrii israqulgum uqautigaanja, “Makillutin, uuktuǵun agaay-yuvikpańa Agaayyutim tunillagvialu, suli kisillugich iñugiaktilaanjat

taapkuua agaayuruat tarani. ² Aglaan uuktuğnagu silalliq katimmavik ittuqaq silataani agaayyuvikpaum. Taamna ilaginagu atakkii aatchuutau-ruq Jew-ŋunjitchuanun. Ilinjisa tutmaluginiaqaat ipqitchuaq nunaaqqiq malgukipiaq malğuñni tatqiñi. ³ Suli tuyuğigisigikka malguk ilisimariikka, atnuğaaqaqutik miissuñnik ukihaanik. Aatchugisigikka sañjimik 1,260 uvluni sivuniksriqirautqulugik.”

⁴ Taapkuak malguk olive napaaqtuk suli malguk kialuuraqagavíik-tarra naparuak sivugaani Agaayyutaan nunam. ⁵ Aasriiñ kia iñuum atniägniaqumigik taapkuak, ikniq anniügaagniaqtuq qangakniñ, suli suksraungigañaqaiq uumigiritik. Kisupayaam atniägniaqumigik taatnatchikun tuqqutauraqagañisiruq. ⁶ Taapkuak sañjiqaqtuk umik-sitłalutik qilañmik sialukkumiñaiqlugu uvlujitñi sivuniksriqiliñmiñ, sañjiqaqmiłutik imğich auguqtitlalugich suli nuna qanusripayaamik iñuilliuqtiqaqtlaplugu, qanutupayaaq akulaisigilugu pisukkumik. ⁷ Tarraasrii taapkuak naatpakku uqaqtäuqliqtik, iqsiñaqtuam niğrugaaq-ħuum mayuqtuam natiqsinaitchuamiñ aejmaniğmiñ anuyyiutigisigik aasrii akiililugik suli tuqullugik. ⁸ Aasrii tuquñjaruak timiñik nalagisi-ruk apqutaani nunaaqqim, atannapsi kikiaktutikkauviani. Ilitqsiagun taamna nunaaqqiq atrigigaa Sodom-ŋum Egypt-ŋum. ⁹ Tarani iñuich nunapayauramiñ nakitñapayaaq qiniñgisigaich tuquñjaruak timiñik piñasruni uvlni uvlumlu avvajani. Tuvvaqtitchumiñaitchaichunniñ tuquñjaruak timiñik iñuviğmun. ¹⁰ Iluqatiñ iñuich nayuutiruat nunami quviasruutigigaich tuquħakkun, aasriiñ tuyuqtuutipmiłutij aatchuutinik avatmun. Quviasrullapiägniqsut atakkii taapkuak sivuniksriqirik iñuilliuqtitchiñiqsuk tamatkuniña iñuuruanik nunami. ¹¹ Tarra uvlut piñasrut avvägmik iļaqaqtuat pianikmata Agaayyutim anığnijan iñuuħan isiğniğik taapkuak, aasriiñ makitiqtuk. Iqsitchallapiägniqsut tamatkua tautktuat taapkujnija. ¹² Aasrii tusraagaat nipturuaq nipi qilañmiñ uqaqtuaq ilinjiknun, “Qağgisitchik,” aasrii ilinjik mayuqtuk qilañmun nuviyakun, uumiksrimiknun qiniñtuqaqtitlutik. ¹³ Taavrumanı sassagiñġmi nuna aulaqpauraqtuq, aasrii qulijjuğutaa nunaaqqim ulguruq, suli nunam aularuam iñuich tuqqutkai iñugiaktutilaalgich 7,000-tun. Aasriiñ kisiñjuqtuat tatamillapiaqhutiñ nangaiñiqsut kamanautaanik Agaayyutim qilañmiittuam. ¹⁴ Tarra tuglia naglikasağıtut aggiyasriuraqtuq. Uvva piñayuat naglikasağıtut aggiyasriuraqtuq.

Tallimat Malguiñat Qalguqtaun

¹⁵ Tarani tallimat malguiñat israqulgich qalguqtautiçpanjmiñik nipliq-sitħiñiqsuq. Aasriiñ sapiğñaqtuat nipt qilañmiñ itnaqtut,

“Uvakjaniñaglaan ajaayuqautaa nunam
ajaayuqautigiliutigaa Agaayyutipta suli Christ-ŋan,

aasrii ilaa ajalatchigisiruq taimuja isruitchuamun.”

¹⁶ Suli iñuiññaq sisamat umialijnat aquppiruat aquppiutaqpajmikñi sivugaani Agaayyutim, sitquqhutiñ nangañaat Agaayyuñ, ¹⁷ uqaqhutiñ,

“Ataniq Agaayyuñ Sanjnipayaqaqtuaq, ittuami ataramik pakmalu, qaitchigiptigiñ quyyatmik,
atakkii urriqsuğin kamanallapiaqtuaq sañjiñ
suli ajalatkaqsigitin iñupayaat.

¹⁸ Iñuñi nunam qinnallapiaqtut,
aglaan qinnautaiñ tikitchuq atanniçsuiviksrağlu
tuqujaruapayaanik.

Pakma akiliigaqsırutin savaktigikkapnik sivuniksriqirinik
ipqiqsittuaniglu,
suli taluqsriruanik atığikkapnik kamanaiñjaanlu kamananjaanlu.
Suli piyaqquğnağıtin tamatkua piyaqqutairaut nunamik.”

¹⁹ Tarani agaayyuvikpaña Agaayyutim aqmaqtuq qilañmi, aasrii suluun imalik sivunniugutaanik qiñığnaqsırıuq ilüani agaayyuvikpajan. Tarani ikniqpalagaqtuq katlulauraqhuniñ, suli nuna aulapluni, atqunallapiaq natatquğnaqhuniñ.

Ağnağlu Tiritchiaqļuglu

12 ¹Tarra atlayuağnaqpauraqtuaq sagviğñiçsuq qilañmi, sua-una ağnaq atnuğaalik siqñigmik, aasrii tatqiqi ataaniitluni isigañiñ, suli niaquğmiñi niaquğutiqaqhuni qulit malğuñnik uvluğianik. ²Iğniyasrıniçsuq. İgialaugaqtuq atnígnaliutiplugu iğñisuum. ³Aasriisuli sagviçsuq atla atlayuağnaqpaktuaq qilañmi. Tarrali, kamanaqtuaq kaviqsaaq tiritchiaqluk tallimat malğuñnik niaqulik aasrii qulinik nagrulik suli tallimat malğuñnik niaquğutililik niaquğmiñi. ⁴Ilaan pamiuñan salikuğniğai piñayurijich uvluğiañiñ qilaum aasriiñ iksautigiplugich nunamun. Tarra tiritchiaqluk makittuq sivuğaanun ağnam iğñiyasrıruam niğisükļugu ililgaaña anirgauraqpan. ⁵Ağnaq iğñiruq aŋugauramik ajalatchiruksramik saviļhamik ayaupiamik, aglaan ağnam ililgaaña nuqitauruq Agaayyutmun aquppiutaqpajanunlu. ⁶Tarakja ağnaq aul-lauruq suviksraiļaamun, iniksriukkajanun Agaayyutim ilaanun. Tarani munağıgisiñigaat 1,260 uvlni.

⁷Tarra aŋuyyiğñiçsut qilañmi. Michael-lu israǵulijilu akilliliutiniq-sut tiritchiaqļujmun. Tiritchiaqluk aŋuyakmiuq israǵuliktuummağmi.

⁸ Aglaan tamatkua akiilikkaurut iniksraqatqikkumiñaiqhutiñ qilañmi.

⁹Tiritchiaqlukpauraq igitauruq atmun, taamna taimakjaqtaq nimığiaq, atıqaqtuaq tuunğağmik Satan-miglu, kinnitñiktuaq iñupayaanik nani-payaaq. Igitauruq nunamun israǵuliktuummağmi. ¹⁰Aasrii tusraaruja nipitullapiaqtua mik nipimik uqaqtua mik qilañmi,

“Pakma tikitchuq anniqsugiaja, sañjialu, añaayuqautaalu
 Agaayyutipta suli ayalatchisaa Christ-yan,
 atakkii taamna patchisiqutri aniqatiuptiknik
 sivugaani Agaayyutipta uvlumiļu unnuamiļu igitauruq atmun.

¹¹ Ilinisa akiiligaat aujagun ipnaiyaam
 suli ilisimarauligmiktigun Agaayyutim uqałhanik,
 atakkii sugingitkaat tuqqutauniksraqtinj.

¹² Taatnamik quviasrugitchi, qilaak
 suli iluqasri iñuuruani qilaqmi.
 Nakliun! Nagliksaagun itkisiruq iñuunun nunami tagiumiļu
 ittuanun,
 atakkii tuungaum tikitkaasri qinnautiqpañmigun
 ilisimaplugu sivikitchuami piviqałli.”

¹³ Uvvaasriiñ tiritchiaqļuum ilitchuġikami sinjautilaġmiñik nunamun, maliqsruaqsiñigaa ağnaq iğñiruaq aŋugauramik. ¹⁴ Aasrii ağnaq qaitchikkauniqsuq israqquknik tiŋmiaqpaum tiŋitquplugu nimiġiamiñ suviksrailaamun, pamatchiġviksrajanun piñasruni ukiuni avvāġmik ilaplugich. ¹⁵ Uvvaasriiñ qaniġmigun nimiġiaqłuk anitchiñiqsuq imiġmik kuuktun ulirrutisrukkaulaqługu ağnaq, aullautitqugaluaqługu ulittuamun. ¹⁶ Aglaan nunam ikayuġaa ağnaq aŋmaqługu qaniġikkani. Iigaa kuuk tiritchiaqļuum anitaja qaniġmigun. ¹⁷ Tarani tiritchiaqļuum qinnauillapiągaa ağnaq, aasrii aullaqhuni aŋuyyiągai kisiŋjuqtauruat ağnam kiňuvianji, tamatkua tupiksruuat tillisaiñik Agaayyutim suli uqautiqaqtuat Jesus Christ-mik. ¹⁸ Aasrii tiritchiaqłuk qichaġniqsuq siñaani tagium.

Malġuk Niġrugaaqļuuķ

13 ¹ Aasrii qiñiqtuja niġrugaaqļumik mayuqtuamik tagiumiñ talimmat malġujnik niaqulik qulinik nagruliglu. Niaquġutiqaqmieuq qulini nagruñmiñi, suli niaquġmiñi atiqaqhuni pisaanjatauruanik.

² Aasriisuli niġrugaaqłuk qiñikkaga atriqaqtuq leopard-mik, isigaqaqħu-niasrii aklam isigañisun, aasrii qanġa lion-żum qanġatun itluni. Tarra tiritchiaqļuum aatchuġniġaa niġrugaaqłuk sañjimiñik, aquppiutaġmiñiglu, kamanaqtuamiglu ayalatchiġliġmiñik. ³ Qiñiġiga iļaġat niaqujiñ niġrugaaqļuum ikiliqsimaruaq liilaa tuqusrimaplugu, aglaan iki ja mamisrimaniqsuq. ⁴ Inuich purviginigaat tiritchiaqłuk aatchuqtuaq ayalatchiġliġmiñik niġrugaaqļumun suli purvigipmigaat niġrugaaqłuk uqaqħutiż, “Kamanaġniaqpat taamna niġrugaaqłuk! Suli kia aŋuyakkumiñaqpaun akilliliġlugu?”

⁵ Suli niġrugaaqłuk uqaqtitauniqsuq pigiillapliaqtuanik pisaanjatink ayalatchitquplugu malġukipiaq malġuñi tatqiñi. ⁶ Taavruma aŋmaq-

ługu qanni uqamaqļutiniğaa pisaaŋŋatinik akitñaqtuqļugu Agaayyun ilaan atqalu iñuuniagvialu taputiplugich iñupayaat nayuutiruat qilaŋmi. ⁷ Ilaa aŋuyaktitauniqsuq ipqiſitajniňk Agaayyutim akiilliliugich. Suli qaitchikkauruq saŋŋimik aŋalatchiļigmik qanusripayaanun iñuŋnun atla-kaaġiiňk uqautchiļiŋnunlu, iñuŋitňun nunaaqkipayaat. ⁸ Aasrii iluqaġmiň iñuich nunami purvigisigaat niğrugaaqļuŋmun, iñuich atijich aglak-simaitchuanun Ipnaiyaam Tuqqutauruam makpiġaaŋitňi iñuuruatigun sivuani nuna iñiqtauŋaiňjaan. ⁹ Kiňapayaaq siutiqaqtuaq ki tusraali.

¹⁰ Kiňapayaaq sivullikkaugumi tigutaajuļigmun
tigutaajuļmuŋniaqtuq.

Kiňapayaaq tuqqutauruksraugumi savikpakun
savikpakun tuqqutaugisiruq.

Tarra taatniitpan Agaayyutim iñuŋi iglutuutiruksraurut
ukpiqsriļiqaqtuiňaġutiŋ.

¹¹ Tarrasuli qinilgitchuňa atlamic niğrugaaqļuŋmik sagviqsuamik nunamiň. Malguŋnik nagruqaġniqsuq ipnaiyaatun aasrii iqsiňaqtuanik niqiqaqhuni tiritchiaqļuktun. ¹² Aŋalatchiruq sivullium aŋalatchiļhagun niğrugaaqļuum takkuani. Purvigipkaġniğai iñupayaat nunami sivulliġ-
mun niğrugaaqļuŋmun, ikiļiġsimakkauruamun aasriiň mamititaupluni. ¹³ Ilaa savaaqaġniqsuq kamanaqtuanik quviqnaqtuanik, ikniqunniiň kataktitluq qilaŋmiň nunamun takkuatni iñuich. ¹⁴ Aasriiň kin-
nitňiňniqsuq iluqaitňik iñuŋnik iñuuruuanik nunami tamatkunuuna quviqnaqtuatigun savaaġikaġmigun takkuani sivullium niğrugaaqļuum. Uqautiniğai tamatkua iñuich nunami iñiqliqtauplugich atrijanik taavru-
ma niğrugaaqļuum ikiļiġsimaruam savikpakun iñuuplunisuli. ¹⁵ Ilaa iñuuļiksritkaa atrijanun niğrugaaqļuum suli atrija niğrugaaqļuum uqatlapkaqļugu. Tamatkua putchungitchuat kamaksrisunġitchuat-
lu atrijanun niğrugaaqļuum tuqqutaupkaġniğai. ¹⁶ Suli taavruma nalunaitmiutchiqsinniağai qauŋisigun iluqaisa iñuich kamanaitchuat kamanaqtuatlu, umialguruatlu ilaippauruatlu, savaktaağruunġitchuatlu savaktaağruuruatlu, talliqpiagun arganisa naagaqaa. ¹⁷ Aasrii kiňali-
qaa tauqsiġumiňaitchuq naaga tunniuqqaiyumiňaitchuq, kisimiŋaglaan tamatkua piqaqtuat nalunaitmiutamik atiġikkajanik niğrugaaqļuum naaga kisirrutaanik atqan. ¹⁸ Uvva taamna kalipsiksueq suli iñupayaaq kaŋijsisiqaqtuksraruq. Iñuum kaŋijsitlaruam kisilliŋ kisirrtuaa niğru-
gaaqļuum. Taamna kisirrutigaa iñuum, aasrii kisirrtutqaqtuq 666-mik.

Atuutaat 144,000 Annautikkauruat

14 ¹ Tarani qiviaqama qinilgiga ipnaiyaaq makitaruaq qimiġaaŋjani Zion-ŋum. Piqatiqaġniqsuq 144,000 iñuŋnik piqaqtuanik atiġi-
ňk Aapamiļu atqanik aglausimaruaniq qauġmikni. ² Aasrii tusraaruja

nipinik qilaqmiñ nipaatus qugluqtaqpauam katalulaqpauraqtuamlu aasrii-suli nipaatus atuqtuuraqtuat nuqaqtillijnik atuqtuuramiknik.³ Ilijich atuqtut nutauruamik atuutmik sivugaani aquppiutaqpauam suli sivugaatni sisamat uumaruatlu umialijnatlu. Aasrii kia-unniñ iñuum iljitchumiñaiñigaa taamna atuutaat aglaan kisimij taapkua 144,000 iñuich tasukkauruut nunamiñ.⁴ Taapkua iñuich qaunagirut ijmknik atlatułigmiñ, atakkii tuvaaqataitchtut. Ilijisa malijignigaat ipnaiyaaq napmupayaaq aullaqman. Taapkua tasuqsimakkaurut akungatniñ iñuich auŋagun ipnaiyaam. Suli taapkua sivulliurut qaisaksrauplughich Agaayyutmun ipnaiyaamunlu.⁵ Uqaqamij sagluuqtuatlaitchut. Patchisiquutinağumiñaitchtut sivugaani Agaayyutim, atriplugich iñuktitun taqsraqtailaatun.

Piñasrut Israqulgich

⁶ Tarani qiniqtuña atlamic israqulijmik tiymiruamik qutchikhuni qilaqmi isruitchuamik tusraayugaagiksuaqagaqniqsuaq uqautiksraigminik tamatkunuña nayutiruanun nunami, qanusripayaanun iñuujnun atlakaagiiñik uqautchiliñun, iñuujtñun nunaaqqiqpapayaat.⁷ Uqaqtuq nipitusillapliaqhuni, “Taluqsrиситчи Agaayyutmik kamaksruqlugu, atakkii tikitchuq sassaagnik atanniiviksraja. Purvigisriuñ ilaa iñiqsiruaq qilaqmiq nunamiglu tağiumiglu suvliktuağuraaqtuaniglu.”⁸ Atlam israqulgum malijigniga uqaqhuni, “Suksraungikkauruq, kamanaqtuaq nunaqqiq taggisiqaqtuaq Babylon-mik suksraungikkauruq, atakkii kin-niplugich iñupayaat nunami killuqsaqtinnigai ijmiñun, imiliqtitlughich iñupayaat sayuŋaļhan saŋjiruamik wine-naŋjanik.”⁹ Atlasuli piñayuak israqulik maliqutipmiq taapkunjuuna uqaqhuni nipitusripluni, “Uvva, kisupayaam iñuum purvigigumiñ niğrugaaqłuk atrijalu akuqtuqługu-lu nalunaitmiutaja uuma qaumigun naagaqaa argajmigun,¹⁰ taavruma iñuum imiğisipmigaa wine-naŋa qinnautaan Agaayyutim, kuvikkauruaq avuiļaaq qallutaanun ilaan qinnautiqaŋjan. Taamna iñuk nagliksaaq-titaugisiruq iknikun sulfur-kunlu sivugaatni ipqitchuat israqulgich suli sivugaani ipnaiyaam.¹¹ Aasrii itchiulanǵa iknigum nagliksaaqtituruati-gun mayuqtuağısiruq taimuña isruitchuamun. Ilijich iñiqtuiqsiägviitchut uvulumi unnuamiju, tamatkua putqataqtuat niğrugaaqłujmun atrija-nunlu, suli kisupayaaq akuqtuiruaq nalunaitmiutajanik atqaniglu.”¹² Uvvaasriiñ ipqiqsittuat iglutiutiqaqtuksraurut, tamatkua tupiksriuat tillisainik Agaayyutim suli ukpiqsriurat Jesus-mik.¹³ Aasriiñ tusraaruña nipimik qilaqmiñ uqaqtuamik, “Aglagiñ. Quvianamiurut tuquniaqtuat uvakŋaniňaglaan tuniqsimaligmiktigun Ataniğmün.” “Tarrallapiaq! Ilijich minguiqsiägisisirut savaağmikniñ suli akuqtuqisigaich akiñnaktaa-tiŋ savaağmiktigun.” Taamna irrusriq uqautigikkaŋa.

Kiprivik Katitchiviglu Nunami

¹⁴Tarani qiniqtuqaqtluja qiniqtuja qatiqtaamik nuviyamik, aasriiñ una aquppiugaqtuaq qaajani nuviyam inniqsuq iğñijatun iñuum. Niaqugmiñi manijmik kaviqsaaamik niaquğutiqaqniqsuq, suli arganjmiñi saagağniqsuq ipiktuaamik kipritmik. ¹⁵Suli atla israǵulik aniruq agaayyuvikpaŋmiñ, tuqluqhuni taavrumuja aquppiruamun nuviyami, “Tigulugu kiprisin kipriiñ, atakkii katitchiviksraq tikitchuq. Piňjuqtuat asriat katin-naqṣirut nunami.” ¹⁶Tarra taavrume aquppiruam nuviyami atuqsaǵaa kiprisini nunami, aasrii nunami piňjuqtuat asriat katitlughich.

¹⁷Tarani atla israǵulik anilgitchuq agaayyuvikpaŋmiñ ittuamiñ qilaŋmi, ilaaptuuq kiprisiqaǵmiñi qsuq ipiktuamik. ¹⁸Aasriiñ atla israǵulik amakŋaqtuq tunillaǵvimiñ saŋŋiqaqtuaq ajalatlaplugu ikniq. Nipruaqtuq niptusripluni taavrumuja tigummiruamun ipiktuamik kipritmik uqaqhuni, “Atuǵun ipiktuaq kipriñ, aasrii katillugich asriat siigñaqtuat nunamiñ, takku asriat piňjullapliaqtut.” ¹⁹Tarra israǵulgum kiprisautigaa kiprisini nunamun. Katikai asriat nunamiñ igitlugich misriqqivikpaurajanun qinnautaan Agaayyutim. ²⁰Misriqqivium imaja tutmiqataǵigaat silataani nunaaqqim, aasriiñ auk maqiruq misriqqivim miñ uŋasriksilaaja 200 mile-latun aasriiñ ittilaaliqhuni tuttuqpaum qaqluǵutiknunaglaan.

Israǵulgich Aŋalatchiruat Iłuiłlıuǵutiqpauranik

15 ¹Qiniqtuja atlamic atluyaǵnaqtuaamik qilaŋmi kamanaqhuni quvíqnaqtuaamik. Tallimat malǵuk israǵulgich piqaǵniqsut tallimat malǵuŋnik iłuiłlıuǵutiqpauraksranik. Aqulliqaŋjurut atakkii qinnautaa Agaayyutim nuŋitchaagaraqtuq taapkunija.

²Tarani qiniqtuja taǵiumik taǵǵaqtuutitun liilaa ilaratun ikgimik suli taapkunija akimaruaniq niǵrugaaqłuŋmiñ suli atrıjaniñ kisirrutaaniñlu atqan. Qichaǵniqsut siňaani taǵium ittuam taǵǵaqtuutitun, tigummiplugich nuqaqtigich atuqtuurat Agaayyutim aatchuutai. ³Ilinisa atuǵaǵaat atuutaa Moses-ŋum savaktaan Agaayyutim suli atuutaa ipnaiyaam uqaqhutinj,

“Kamanaqtut quvíqnaqhutinlu savaatin,

Ataniiq Agaayyuun Saŋŋipayaqaqtuaatiin.

Nalaunŋaruaŋjurut suli ilumutuurst pilǵusritin,

Umialigiplutin iňuich nunaaqqipapaŋni.

⁴ Ataniiq, kia taluǵingitkisivatin

kamakkutiqağlugulu atiǵikkan,

atakkii kisivich ipqitchuaŋjurutin.

Iňuich nunaaqqipayaaniň aggisirut purvigilutin,

atakkii qiniñigiaich iluqagmiñ suraǵautitin nalaunjaaruat.”

⁵Taavruma aquagun qiniñigiga ipqiñniqsrauruaq ini agaayyuvikpaŋmi qilaŋmiittuami aŋmaqataqtuaq. ⁶Aasrii tallimat malguk israǵulgich anirut agaayyuvikpaŋmiñ, piqaqhutiŋ tallimat malguŋnik iłuiłlıuqutiqpauraksranik, atnuǵaaqaqhutiŋ salumarananik qaummaǵiksaaŋnik ukiłhaaǵiksaaŋnik, suli tapsıqaqhutiŋ maniŋmik kaviqsaamik satqaŋmiktigun. ⁷Tarra ilaŋata sisamat uumaruat aatchuǵai tallimat malguk israǵulgich tallimat malguŋnik piŋalunik kaviqsaamiñ maniŋmiñ pilianik immaukkaqtuanik qinnautaanik Agaayyutim iñuuруam taimuja isruitchuamun. ⁸Aasrii agaayyuvikpak immaukkaqtuq itchimik kamanautaaniñ saŋŋjaniñlu Agaayyutim. Kiňaunniñ iñuk isitlayumiňaitchuq agaayyuvikpaŋmun naatchigaluqnaqgich tallimat malguk israǵulgich taapkunija tallimat malguŋnik iłuiłlıuqutiqpauranik.

Iłuligaurat Imalgich Qinnautaanik Agaayyutim

16 ¹Tarani tusraaruja nipituruamik nipimik taavrutmakja agaayyuvikpaŋmiñ uqaqhuni taapkunuŋa tallimat malguŋnun israǵulijun, “Kuvvityaqsigij nunamun imajich iłuligaurat qinnautaa Agaayyutim.” ²Tarra sivulliq israǵulik aullaqtuq kuviplugu iłuligaurani nunamun. Tarraasrii tatamnaqtuat atniǵnapiagataqtuatlu killigruat iłirut iñuŋnun piqaqtuanun nalunaıtmiutanjanik niğrugaaqħuum purvigiplugu atrija. ³Tuglian israǵulgum kuvińigaa iłuligaurani taǵiumun. Tarra iłiruq liilaa auŋa tuquŋaruam iñuum, aasrii uumaruapayaat taǵiumi tuquplutiŋ. ⁴Piňayuaknik israǵullak kuvińigaa iłuligaurani kuujnun suvlıktuaǵuraaqtuanunlu. Suli tamatkua imǵat auguqtuq. ⁵Tarra tusraagiga israǵulik aŋjalatlaruaq imiǵmik uqaqtuaq,

“Nalaunjaapiaqtutin atanniikavich taatna,
ilvich ittuami ataramik pakmalu ipqitchuamilu.

⁶ Atakkii iñuich maqipkaiňiqsut auŋatnik ipqiqsittuatlu
sivuniksriqirautlu,
aasriili aatchuǵitin auŋmik imigaksraŋatnik.
Taatnagaksrauruttakkku.”

(Ap 16.2)

7 Suli tusraaruña nipi mik tunillaqviñmiñ uqaqtuamik,

“Aa, Ataniiq Agaayyuun Sañjipayaqaqtuatiin,
atanniqsuutit in ilumtuurut nalaunjaqpiqhutin.”

8 Sisamañjata israqulgich kuviñigaa iluligaurani siqiñigmun.

Tarakjaaglaan siqiñgum uunañjan iñuich unniqipkağnígai atniñutiqaq-hugich. 9 Suamaruam uunaum iñuich ikigai. Aasriisuli taimaqłuutiniñaat atqa Agaayyutim iluilliuğutiqpauraqtitchiruam, suli isrummitqiñgitchut kamakkutiqaquglugu kamanautaa.

10 Tallimañjat israqulgich kuvisiruq iluligaurağmiñik aquppiutañanun niğrugaaqļuum, aasrii ajaayuqautaa taaqsillapliaqtuq. Iñuich kiñmağäich uqqatij atniğñaqpagitlutiñ 11 taimaqłuutiplugu Agaayyun qilañmiittuaq pisigiplugu atniğñatiñ killiğruatiñlu. Naagasuli mumiguliñgitmiut pigiit-chuaniñ savaağmikniñ.

12 Itchaksrajat israqulgich kuvisiruq iluligaurağmiñik kuukpaura-yanun Euphrates-ļum, aasrii taamna kuuk paliğñigaa itqanaiqsaqļugu apqutiksrajat umialijich kivaknam tujaaniñ. 13 Tarraasrii qiniqtuja piñasrunik salumaitchuanik irrutchiñik liilaa naaşaayinik anniúgaqtuanik qanğaniñ tiritchiaqļuum suli qanğaniñ niğrugaaqļuum suli qanğaniñ tanjiłlaqtuam sivuniksriqirim. 14 Taapkua irrusriqļuñich tuungaum savaaqaqtut quviqnaqtuaniñ. Taapkua piñasrut irrusriqļuich aullağaq-tut umialipayauranjuñun nunam nanipayaaq, atautchimuktitchaqļugich ajuyaquplugich kamanaqtuami uvluani Agaayyutim Sañjipayaqaqtuam. 15 (“Naalağnisitchi! Aggiğñaqtuja atrilugu tiglijniaqti. Quviasruktuq iñuk itqummaağiksuaq qaunagiplugich atnuğaaani. Tarrakii aullağumi-naitchuq atnuğailaağuni suli kanjugalugu atnuğaisilaani.”) 16 Taapkua irrusriqļuich katinniğäich atautchimun inimun taiyuutiqaqtuamun Armageddon uqautchisun Hebrew-t.

17 Tallimat malguata israqulgich kuviñiqsuq iluligaurağmiñik siła-mun. Tarraasrii kamanallapliaqgataqtuaq nipi nipliqsuq aquppiutaqpañmiñ agaayyuvikpañmi uqaqhuni, “Naatchirut.” 18 Tarani tusraqnaqtuq kat-lulat, ikniqpalagaqhuni suli nuna ilıqsraqpauraqhuni. Qañaunniiñ taatnatun nuna ilıqsrangangitchuq. Taamna nunam ilıqsraqpauraħha suajaniqsrauruq nunam aullağniivianiñglaan. 19 Kamanaqtuaq nunaaq-qiq avguğniqsuq piñasruutluni, suli nunaaqqich nunami piyaqqukkaurut. Agaayyutim itqağıgaa kamanaqtuaq Babylon qaitchukļugu qallugauraq immaukkaqtuaq wine-naşanik, tarra ilaan tatamnaqtuaq qinnautaa. 20 Suli qikiqtapayaurat piiqsut iñgipayauratlu paqinnatqikkumiñaiqhutin. 21 Suli natatquğnaqpaurat kataktut iñjuñun qilañmiñ uqumaisilaqaqtuat 100-pound-tunlaa. Aasrii iñuich taimaqłuutigaat Agaayyun piqutigip-lugu iluilliuğutiqpauraq natatquğnatigun, taamna iluilliuğutiqpauraq tatamnaqpagitluni.

Akiisuqpaglu Niğrugaaqļuglu

17 ¹Tarani ilaŋat tallimat malġuk israqulgich piqaqtuat tallimat malġuňnik ilulgauranik uvamnukhuni uqautigaaja, “Ki. Qiňiqtitkisigikpiň tatapsausriaksrajanik akiisuqpaum aqappiruam iňugiaktuanı imiġni. ²Umialiŋi nunam sayuŋaqatiqägniqsut taavrumeja akiisumik, suli iluqatij iňui nunam imiliġniqsut imiqhutiż wine-mik sayuŋaħhanik akiisum.” ³Uvvaasriiň Ipqitchuamun Irrutchimun aŋalat-titluja israqulgum aullautigaaja suviksraiļaamun. Aasriiň qiniqtuja aġnamik aqappiruamik qaŋjani kavviġiksaaṁ niğrugaaqļuum agla-qaqtuaṁ pgiitħchuamik pisaanġjatinik iluqaani qaamiňi. Taamna niğrugaaqļuk tallimat malġuňnik niaquqtaq suli qulinik nagruqaqhuni. ⁴Aġnaq atnuġaqaġniqsuq qiniġiġuksuanik tujuaqtaanik kavviġiksaanigu, suli qiniyunaqusriqsuq huni maniġmik kaviqsaamik suli akisuruanik uyaġauraanik suli qatiqtaanik sujauraqpaġnjik. Arganjiňi tigummiňi-qsuq qallutmik piliuqtamik maniġmiň kaviqsaamiň immaukkaqtuaġġi naġġunallapiġataqtuanik atuummiruanik sayuŋaħlīgħiġi. ⁵Aġnam qaujxani aglaqaġniqsuq atiġmik kaŋiġsiġħuna ittħu amik,

“Babylon, kamanaqtuaq,

Aakaŋat Akiisut

naġġunallapiġataqtuaġħapayaatlu nunamiittuami.”

⁶Tarra qiniġiġa aġnaq imiliqsuaq auŋatnik ipqiqsittuat suli auŋatnik tuq-qtauruut pisigiplugu ukpiqsriliqtiż Jesus-mik.

Qiňiqapku aġnaq atqunaq quvigusruktua ġoġi ⁷Aasrii israqulgum uqautigaaja, “Suvaata quvigusrukpich? Uqautigisigikpiň kaŋiġsiġħuna ittħu amik aġnam suli taavrura niğrugaaqļuum usriaqsiġvian, niaquqtaq tallimat malġuňnik nagruqaqhuni lu qulinik. ⁸Niğrugaaqļuk qiniġikan itkaluaqtuaq inġihsuq pakma, suli mayuġumaqsiġħi natiqsiġħi ittħu amik aasriiň piyaq-quġiġmuktuksrauluni. Iñu ich iñuuruut nunami tamatkua atiġiċċi aglaksiġħa ittħu makpiġa jaġi iñnu l-halli iñiqtaul għataħ haniġa glaan nunam quvigusrukkisirut qiniġum itru niğrugaaqļuk itkaluaqtuaq suli inġiħu pakma suli sagħiġi kikkisippli iлаatnigu. ⁹Iñu kaŋiġiġi taavrūmija isrumatul-iqqaqtuksraur u Agaayutmiň. Tallimat malġuk niaqut tallimat malġuk qimiga jaġi jidher taavrura aġnam aqappivigikkaj. Tallimat malġuk umialgupmi uttuq. ¹⁰Tallimat umialgħiġi umialgu jaġi-ñihsu, atausriq umialgusugaqħunisuli, suli atla aggisqasagħu apli. Taimma aggigumi umialgu urrall kiskiġġi sivikitchu mi pivi jem. ¹¹Aasriili niğrugaaqļuk itkaluaqtuaq inġiħu pakma, taamna tallimat piñayu ġiġi at anġiġi jaġi tallimat malġuk at anġiġi. Suli piyaqquġiġi mukkisiruq. ¹²Aasriiň qulit nagħru iñu qinikkat in qulit umial-

gurut akuqtuimaitchuatsuli aŋalatchiiliksramik umialiktitun, aglaan saŋŋiqağumaaqtut umialiktitun sivikitchuami pivijmi piqatigilugu niğrugaqļuk. ¹³ Taapkua atautchiiňamik sivunniutiqaqtut, suli qaitkisigaat saŋŋigikkäqtin aŋalatchiiliksraqtiňlu niğrugaqļuňmun. ¹⁴ Ilijich arjuyyiagisirut ipnaiyaamun aglaan ipnaiyaam akiiligisigai, atakkii Ataniigigaat atangich suli umialigigaat umialgich, suli tamatkua piqataruat ilaani tuqļuutiqaqtut piksraqtaaļuplutij suli tuniqsimaplutij."

¹⁵ Aasriiň israǵulgum uqautigaaja, "Imǵich qinikkatin akiisum aquppivigikkańi, tamarra iňuich iňugiallapiaqhutij nunaaqqipayauraňiň uqausriqaqtuat atlakaagiiňik. ¹⁶ Suli qulit nagruich qiniikkatin suli niğrugaqļuum uumigiagutigisigaat akiisuq. Ilijisa aatkisigaat suurapa-yaanjiňik unillugu atnugailaaq aasriiň niğipmilugu timaa ikipkaqmilugu iknigmik. ¹⁷ Atakkii Agaayutim kipińgiuǵutiqaqtinnigai taŋjuklú- gich ilaan sivunniutini atausriyjuqulugillu qaitchitqulugillu ilijich aŋalatchiiliksrajatnik umialiktitun niğrugaqļuňmun, Agaayutim uqaňhi immiuumaniałhatnunaglaan. ¹⁸ Ağnaq qiniKKan nunaaqqiǵigaa kamanaq- tuaq atanniqsimatniktuaq umialińitňik nunam."

Babylon Suksraunǵikkauruq

18 ¹Tamatkua aquatigun qiniqtuja atlamic israǵulijmik atqaqtua- mik qilańmiň aŋalatchiiliqpauraqahuni, aasriiň iluqaan nuna- qaummaǵiksipkaǵaa qaumaniǵmiňik. ² Tarra nipruaǵniqsuq itna,

"Babylon kamanaqtuaq suksraunǵikkauruq, tarra iļumutuuruq!
Inigiliutigaat tuungaiļlu qanusripayaatlu irrusriqļuich
sulipsuuq qaayuǵnaqtuapayaatlu
uumińaqtuatlu tińmiaǵruich.

³ Babylon qaitchigai wine-mik iňujich nunaaqqipayaat imiliqtitlugich sayuňańhan saŋŋiruamik wine-nańjanik.

Umialiji nunam sayuňaqtiginigaat ilaa,
suli tauqsiǵńiaqtinjiň nunam umialguǵvigiplugu
umialgutitigun akuqtukkanjich ilaan atugauļhagun."

⁴ Tarra tusraapmiňa atlamic nipimik qilańmiň uqaqtuamik,
"Iňuňmaań, annisitchi taavrumerakja nunaaqqimiň.

Ilipsi iļauruksraunǵitchusri killuqsaútaiňi,
piqataunǵitchumauriili iļuiļliuǵutiksrautaiňi.

⁵ Killuqsaútai iňugiaktut qutchiksiplutij qılaktun,
suli Agaayutim itqaǵigai savamaqļuutai.

⁶ Utiqtitchivigisriuń Babylon qaisařatun ilipsitňun,
akiiliglugu malǵuktun ilaan savaanjigun,
immięglugu qallugaurańa malǵuktun ilaa imiksriuqmatun
ilipsitňun.

⁷ Atqunallapiaqługu ijmiñik kamagiruaq iñuuniugaqmiuq susrunğısaallapiaqħuni.

Pakma aatchuqsiuq nagliksaağutiksramik alianallapiaqtuamiglu. Atakkii uqaqtuq ijmiñun,

‘Uvaja aquppiuraağisiru ja ataniqtun. Uilgaangitmiu ja.

Iłitchuqsrıyumiñaitchu ja alianamik.’

⁸ Taatnaqługu iñuiłliugutiqpauraksrajiñ tikitkisigaat atautchimi uvłumi,

tuqułhum, alianamlu, kakkaağnamlu.

Suli ikigisiruq ikniğmik,

atakkii Atanğuruuaq Agaayyun sapiğñaqtuq atanniiruaq ilaani k.”

⁹ Tarraasriiñ umialinisa nunam sayuňaqatiqaqtuat akiisumik pisuŋnau-taigun qiegisigaat alianniugutigilugu taamna ağnaq qiñigumitruj isia ikualanijan. ¹⁰ Qichağısirut uňasriksilutiň sivuuğagilugu ilaan naglik-saaqtitauħha uqağutij,

“Nakliuq, nakliuq, ilvich Babylon, kamanaqtuaq nunaaqqiq, sajnjiqağaluaqtuaq nunaaqqiq.

Atautchimi sassığnígmi anasriňjuqsakkaujaniktutin.”

¹¹ Uvvaasriiñ tauqsiğniutilgich nunapayaami qiarut kiňuvğuplugu ilaa, atakkii tarakħjaaglaan kimikunniñ tauqsiqsiksraiğniqsuq suurajitnik.

¹² Suuraqpaurat kaviqsaatl uyağauraat, qatiqtaatlu sujauraqpaich, ukiħħaağiksaatl suli ukiħħaat tujuqaqtatlu, siluillu kavvígiksaatl, qanusrilimaatlu ayuğnaqtuat qiruich, qanusrilimaat suurat tuugaaniñ, akisuruatlu qiruich, patukpaillu, saviħħatlu, uyaġaiħlu siqquqtatun, ¹³ sinimatlu, avuuğutit, tipraqiksautit ikipkaq-ħugħi, myrrh-lu, frankincense-lu, wine-nat, uqsrut, mukkaağiksaat, mukkaaksratlu, niğrutitlu, ipnaich, tuttuqpaich, tuttuqpagautitlu, suli-unniñ iñuuruat iñuich. ¹⁴ “Asriatluunniñ kipiğniugutigikkatin piiqṣut ilipniñ, suli suurapayaatin akisuruat qiniyunaqtuatlu taimmaurut ilipniñ, aasrii sumiunniñ paqitchumiñaiġit.” ¹⁵ Tauqsiğniutilgich tamatkunija suuranik umialguqtuat taavrūmaka ja ağnamiñ qichağısirut uňasriksuami, sivuuğagilugu nagliksaaqtitauħha alianapiaqtuamik qialutij, ¹⁶ uqağutij,

“Nakliuq, nakliuq. Kamanaqtuaq nunaaqqiq

atnuğaaqāguuruq ukiħħaağiksaanik tujuqaqtaaniglu

kavvígiksaaniglu,

qiñiyunaqusriqsuqhuni maniżmik kaviqsaamik,

akisuruaniġlu uyağauraanik, qatiqtaatlu sujauraqpaġġnik.

¹⁷ Atautchimi sassığnígmi tammaigai iluqaisa umialgutini.”

Suli iluqağmin umiaqpaich umialinjich taġiūqsiuqtillu suli iluqağminju akiññaġniaqtawt taġiumi qichaġniqsut uňasriksuami, ¹⁸ suli nipaalarut qiñiqamitruj isia ikualanijan uqaqħutij, “Piitchuq atlamic nunaqqimik

taavrumatun kamanaqtuatun nunaaqqisun.” ¹⁹ Iliñisa nalluqsruğniąaat nunam apuya niaqumiknun, qiallağmiń kijuvǵullağmińlu nipaalaplutinj,

“Naklių, naklių. Taamna kamanaqtuaq nunaaqqiq!

Iluqağmiń umiaqpaqaqtuat tağıumi umialguğniqsut suurajigun akisuruatigun!

Atautchimi sassağniğmi suksraunǵiqsauruq.”

²⁰ “Qılaak, quviasrukpautigių suksraunǵiqsaułha.

Quviasrukpagitchi Agaayyutim iñuiłlı uqqiraqtauruasiiłu sivuniksriqirauruasiilon,

atakkii Agaayyutim akiisuq anasriñjuqsaǵutigigaa pisigiplugu savaaŋagun ilipsitňun.”

²¹ Tarani sapiǵñaqtuaq isrágulik tigusriruq uyaǵagraruamik anjruatun mukkaaksriuǵutitun aasrii miłuqsatíplugu tağıumun, itnaqhuni,

“Taatnatun kamanaqtuamik nunaqqiq Babylon iksautikkaugisiruq, aasriiñ qiniǵnatqikkumińaigisiruq sumiunniñ.

²² Suli nipińich nuqaqtılıgaqtit atuqtuuralgich

suli supluaqtuǵnaqtuatlu qalguqtaitilu tusraǵnatqikkumińaitchut ilipni uvaknejanińaglaan.

Suliqtit qanusripayaanik paqinnatqikkumińaitchut ilipni,

suli qatraǵnija mukkaaksriuǵutim tusraǵnatqikkumińaitchuq ilipni.

²³ Suli qaumanǵa kialuuram

qaummagıtqikkumińaitchuq ilipni uvaknejanińaglaan.

Nipaat uiksrautimlu nuliaksrautimlu

tusraǵnatqikkumińaitchuq uvaknejanińaglaan ilipni.

Ilvich tauqsiǵníaqtitin kamanaǵniqsrauniqsut nunami.

Suli aŋatkuluipkun iluqaisa nunam iñui kinnigitin.

²⁴ Suli Babylon anasriñjuukkauruq

atakkii aujat sivuniksriqirit ipqitchuatlu iñuich

suli iluqağmiń tuqqatauruat nunami qiniǵnaqtut nunaqqimi.”

Qatchallautiqaliq Qılaŋmi

19

¹ Taavruma aquagun tusraaruna nipiqaǵuraŋjanik iñugaagara-ruk-paum qılaŋmi, uqaqhutiň,

“Quyanaqniaqpat!

Anniqsuǵıaǵlu kamanaunlu [kamakkunlu] saŋjiłu pigigaa Atanǵuruam Agaayyutipta.

² Atanniqsuutai iłumutuuruq nalaunŋaplutinj.

Atakkii akiisuqpaum asinjuygaa iñupayaaq nunami sayuňaǵıgmigun.

Taatnaqlugu Agaayyutim atanniǵaa anasriñjuqsaqlugu

piqutigipluginich tuqqutauruat ilaan savaktaiñ.”

³ Iläqatchiqługu niplitqiksut.

“Quyanaqniaqpat!

Isiq ikualaruamiñ nunaaqqimiñ qunmuktuq taimuja isruitchuamun.”

⁴ Suli iñuiññaq sisamatlu umialiqnat sisamatlu uumaruat putiqtut nangaqługu Agaayyun aquppiruaq aquppiutaqpajmiñ, uqaqhutij,

“Amen! Quyanaqniaqpat!”

Ipnaiyaam Katchuutiviksrautaa

⁵ Suli nipi nipliqsuq aquppiutaqpajmiñ,

“Nanǵaqsiuj agaayyutigikkaqput,

iluqapsi savaktauruasrii

taluoqsiruasriju ilaanik,

kamanaiñjaǵmiñ, kamanajŋaǵmiñ.”

⁶ Aasrii tusraagiga nipiqauraq itna liilaa nipaatinut iñugiallapiaǵataq-hutij iñuich, nipaatinunlu iñugiaktuat imǵich, nipaatinunlu suajaruuam katlulam, uqaqhutij,

“Quyanaqniaqpat!

Atanǵuruaq Agaayyutigikkaqput Saŋŋipayaqaqtuaq ajalatchiruq.

⁷ Quviatchakta quviasrullapiaǵutalu.

Nanǵaǵlakput kamanautaa;

atakkii katchuutiviksrautaa ipnaiyaam tikitchuq,

suli ilaan nuliaksrautaa iñmiñik itqanaijaniktuq.

⁸ Nuliaksrautaa atnuǵaaksrisauruq

qatiqtaamik ukižhaágiksaaq qaummaǵiksuumiglu

salumaruumiglu.”

Atakkii ukižhaágiksaaq nalaunjaruat savaágigaat ipqiqsitanjñ Agaayyutim.

⁹ Aasriiñ israǵulgum uqautigaaña, “Aglagun una, quvianamiurut tamatkua aiyugaqaqtauruat katchuutiruakun nullautchiqpagviksrajanun ipnaiyaam.” Uqautitqikkaaña, “Taapkua ittut ilumutullapiaq Agaayyutim uqałhi.” ¹⁰ Taranitarra puttuna israǵulgum isigaiñun purvigisruklu-gu, aglaan uqautigaaña, “Taatnaqnak, uvaŋaptuuq savaktiħiňaǵigaaña Agaayyutim iliptun aniqatiuptinlu tupiksriuat Jesus-ñum sagvikkananik. Purvigilugu nanǵaǵuq Agaayyun. Atakkii taapkua uqaksrisimaruat pisigiplugu Agaayyun sivullikkaurut irrutchikun sivuniksriqirititun sivuani.”

Usriaqsiqsuaq Qatiqtaami Tuttuqpańmi

¹¹ Suli qiniǵiga qilak aŋmaqtuaq, atanji qatiqtaaq tuttuqpak!

Taamnaasrii aquppiruaq taavrumani atiqáqniqsuq Tuniqsimaruamik suli

İlumutuuruamik, aasrii atanniqsuiruq ajuvakhuniļu nalaunjaruaļikun. ¹² Ilaan irrik inniqsuk ikualaruutun ikniqtun. Niaquani iñugiaktut niaquġutit. Atqa aglausimaniqsuq ilaani, kia-unniň iñuum ilisiṁanġisa ja aglaan kisimi. ¹³ Atnuġaaqäniqsuq akuqturuamik misruktaqsimaruamik aujmun, suli taiyuġaat uumija atiġmik “Uqaľha Agaayyutim.” ¹⁴ Suli ajuvaktaiň qilaum malijniġaat usriaqsiqhutij qatiqtaani tuttuqpaġnji, atnuġaaqäqħutij ukiħhaġiksaanik qatiqtaanik salumaruanik. ¹⁵ Ilaan qanġaniň anniġaġ-niqsuq ipiktuaq savikpak. Taavrumija ipiġaqtuġisiňigai nunaqqiċpach iñuġiċħ, suli ajalatkisigai saviħhamik ayaupiamik. Tutmaġisigaa misriqqivia tatamnaqsiłuni qinnautaa Sanjipayaqaqtuam Agaayyutim. ¹⁶ Suli akuqturuamiňi mumiġmiňiļu atiqaġniqsuq aglausimaruamik itna,

“Umialgat umialgich,
suli Atanġat Atanġich.”

¹⁷ Qiñilgitchuja israġulijmik qichaqtuamik siqiñiġmi nippitusrilla-piaqhuni uqautiplugich iluqaisa tiġimat tiġmiruat siłami, “Qaġġisitchi. Katittitchi niġityaġusri nullautchiqpagviani Agaayyutim. ¹⁸ Niġiyumagisri timiġiċ ġħad umialgħiċ, timiġiċ ajuvaktit qauklīnja, suli timiġiċ kama-naqtuat ajujt, tuttuqpanjisalu timiġiċ tamatkualu tuttuqpaginaqt. Niġiyumagisri timiġiċ iluqaisa iñupayaurat, savaktaağruunġiñjaanlu savaktaağruunġiñjaanlu, suli kamanaiñjaanlu kamanajñjaanlu.” ¹⁹ Suli qiñiġiga niġrugħaaqłuk suli umialini nunam ajuvaktituummaisa katiru ajuvakṣaġumaaqħugu taamna aquppiruaq tuttuqpaġmi ajuvaktiñiļu. ²⁰ Aglaan niġrugħaaqłuk tigurauruq taputiplugu sivuniksriqinjuaqti savaa-qaqtuaq quviqnaqtuanik ilaan takkuani. Kinnitniżiņi qsuq tamatkuni ja akuqtiruanik nalunaitmiutanjanik niġrugħaaqłum suli putqataqtuanik ilaan atrijanun. Iluqatik taapkuak siġitauruk iñuunġjaaknik narvajanun iκniġum ikualaruamun sulfur-mik. ²¹ Suli kisiġġuqtat tuqqutaurut savik-paġnun taavruma aquppiruam tuttuqpaġmi, anniuġaqtuakun qanġaniň; aasrii iluqaġmiż tiġimat niġisuiġataġvigigaich timiġiċ.

1,000 Ukiut

20 ¹Tarra qiñiqtuja israġulijmik atqaqtuamik qilaġmiň, saagaq-huni arganġi miňi ajuvautaanik natiqsiňaitchuam aju manġum kalimħa qpaġniglu. ²⁻³ Ilaan tigugaa tiritchiaqķuk, taamna taimakjaq-taq nimiġiaq, tuungauruaq Satan-ηupluniļu, qiliqsrūqħu sivunniqħu 1,000 ukiunik. Aasriiñ siġġinniġaa natiqsiňaitchuamun aju maniġmu umiķlugu umnejtmiķ pihħakkumiňaitchuamik, Satan-mun sagħluqiyumi-ñaigħlighiċ iñuich tarakħjan iñagħlaan 1,000 ukiut naanniaħħatnunagħlaan. Aglaan taapku aqwatigun pituisaall aktuksraupmiuq siviki suurami.

⁴ Qiñiqmiu ja aquppiutaqpaġnij, suli iñuich aquppiruat tamatkunani sajnjiqutini iñiġihsut atanniqsuitquplugin. Aasriiñ qiñiġitka iñuusrijiċ

tamatkua niaquikkauruat tuniqsimakamij Jesus-mun uqałhanunlu Agaayyutim suli payaqaitñamiq ukpiqsriłigimikni. Tamatkua put-qatanğıtchut niğrugaaqļumun atrijanunlu unniñ akuqtungitługu nalunaitmiutanja qaumiktigun naaga argaŋmiktigun. Ilijich iñuutqiñiŋ-sut atanġuqatauplutiq Christ-mi 1,000-ni ukiuni. ⁵Taamna tarra sivulliq aŋitqigviksraq. Kisijŋjuqtajich tuqujaruat aŋitqiñgitchut 1,000 ukiut naanjaiñjaisa. ⁶Quvianamiurut ipqitłutiq taapkua piqataruat sivulligmi aŋitqiłigmi. Tuglian tuqułhum saŋjiksraipiagai, aglaan agaayuliqsигisigai Agaayyutim suli Christ-ŋum, suli atanġuqatigisigaat 1,000-ni ukiuni.

Satan Akiiliraurq

⁷Tarraasriiñ 1,000-gich ukiut naatpata, Satan pituikkaugisiruq isiqtauviŋmiñiñ. ⁸Aasrii anigisiruq kinnitñigiaǵuni iñuŋiñik nunam nanipayaaq ilagilugik Gog-lu Magog-lu. Katinniaǵai iluqaisa aŋuyyaqulugich. Iñugiaktutilaaqaqtut qaviaŋatun tağıum siñaan. ⁹Aasriiñ ilijich siaminiqtsut iluqaanun nunamun aasrii iłuplugu iñuiñ Agaayyutim nunaaqqiğlu piqpagillapiakkaja. Tarraasriiñ ikniq atqaqtuq qilaŋmiñ aasrii suksraungiqlugich. ¹⁰Aasriiñ tuunġaq kinnitñiktaaq ilijitñik sijitauruq narvajanun iknığum sulfur-ŋumlu, sijitaoviaknun sivuani niğrugaaqļuum sivuniksriqinjuaqtimlu. Aasrii ilijich nagliksaqisirut uvlumiłu unnuamiłu taimuña isruitchuamun.

Aqulliq Atanniivik

¹¹Suli qiniqtuja aŋiruamik qatiqtaamik aquppiutaqpajmik taavrumiŋalu aqappiruamik taavrumanı. Ilaan sivugaaniñ nunalu qılıglu aullauruk, sumiunniiñ paqinnaǵumiñaiqhutik. ¹²Suli qiniqitka tuqujaruat, kamanaiñjaanlu kamanaiñjaanlu, qichaqtuat sivugaani aquppiutaqpam. Tarra makpiǵaat aŋmakkaurut, sulipsuuq makpiǵaaŋich iñuułhum. Taapkua tuqujaruat atannikkaurut savaaŋisigun aglaksimakkaŋisitun makpiǵaani. ¹³Tağıum suli tuqułhum aŋalatchivialu utiqtitkai tuqujaruapayaat. Ilijich atannikkaurut atausriuttaaqļugich maliġutlugu savaaŋat. ¹⁴Aasriiñ tuqułglu ilaan aŋalatchivialu sijitauruq narvajanun iknığum. Tarra taamna tugliǵigaa tuqułhum. ¹⁵Tarraasriiñ kisupayaaq, atiġikkaja aglaksimaitman makpiǵaaŋiñi iñuułhum, siji-taupmiuq narvajanun iknığum.

Nutaaq Qılak Nutaağlı Nuna

21 ¹Tarani uvaŋa John qiniqtuja nutaamik qilaŋmik nutaamiglu nunamik. Sivulliq qılak sivulliglu nuna piiqsuk, tağıuq piiqmiuqtuuq. ²Suli qiniqiga ipqitchuaq nunaaqqiq, nutaaq Jerusalem, atqaqtuaq

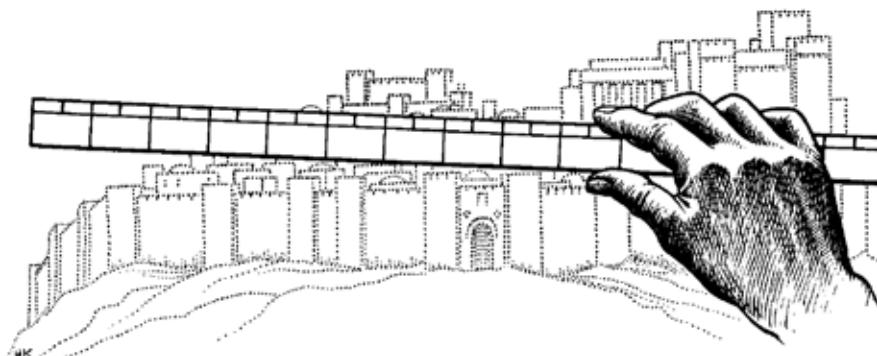
Agaayyutmiñ qilaŋmiñ, itqanaiyaqsimapluni suli qiniyuunaqsrıqsuk-kaupluni nuliaksrautitun uiksrautmiñun. ³ Aasrii tusraaruja nipiqaŋmik aqappiutaqpaŋmiñ uqaqtuamik, “Uvva, ipqitchuaq inaa Agaayyutim piqasriutiruq iñuŋnun. Agaayyutim nayuqatiginaġai, aasrii iliŋich iñuginaġai. Agaayyun iñmiňik itqatauniaqtuq iliŋitni. ⁴ Agaayyutim allaqtigisigai qulvipayaat irinjitiñ. Iliŋich tuqqutqikkumiñaiqst. Alianniutqikkumiñaiqst kiňuvġulutij atniġñautiqaġutiļu tarakⱼaniñag-laan, atakkii sut sivuani itchuuruat piġñiqsut.”

⁵ Suli taamna aqppiruaq aqappiutaqpaŋmi uqaqtuq, “Ataŋii, pak-mapak savakkitka supayaat nutaağuqługich.” Aasriiñ uqautipsaağaşaŋa, “Aglakkich ukua, atakkii uqaħħich uqautigikkatka ukpiġnaqtut ilu-mutuuplutiļu.” ⁶ Sulipsuuq uqautigaşaŋa, “Naanjaniktuq. Uvaŋa Alpha-ŋuruja suli Omega-ŋupluŋalu, aullaġniisaq suli isrukłitchaaq. Kimunliqaa imiġiliqsuamun aatchuutiginaġiga imiq akiiläaġlugu suv-liktuaġuraaqtuanjaniñ imġum iñuunaqtuam. ⁷ Kiňapayaaq akimaruaq paitchaktaaqagisiruq taapkunija. Suli ilaan Agaayyutigisigaşaŋa suli ilaa iġñiġigisiga. ⁸ Aglaali iqsisuruatlu, ukpiqsrısaitchuatlu, naġġu-naqtuanik savaaqaqtuatlu, iñuaqtuqtitu, sayuŋjaruatlu, aratkuuruatlu, aānguaqtuqtauthu, iluqatiňlu saglaturuat, iniqägniaqtut narvami ikualaruami iknigmik sulfur-miglu. Taamna tugligaa tuquħhum.”

Nutaaq Jerusaleм

⁹ Tarani iлаŋata tallimat malġuk israġulgich tikitchaaşaŋ piqaqtuaq tallimat malġuŋnik iļuligauranik immaukkaqtuanik tallimat malġuŋnik aqulliġñik iļuilliuġutiqpauranik. Uqautigaşaŋa, “Qaġġaiñ, qiniqtinniaġikpiñ katchuutityaqtuamik, nuliaksrautaanik ipnaiyaam.” ¹⁰ Ilaan akiyaġaşaŋa Ipqitchuakun Irrutchikun iñġiġpauramun qutchiksuamun, aasriiñ qiniqtitkaşaŋa ipqitchuamik nunaaqqimik Jerusalem-mik atqaqtuanik qilaŋmiñ Agaayyutmiñ. ¹¹ Taamna nunaaqqiq qaumaqägnisuq kamanautaanik Agaayyutim qaummaġiñiqaqtuanik akisuruatun uyaġaktun taiyüutiqaqtuatun jasper-mik tapinniľuktun igaliqtun. ¹² Suli katchikpaqaqtuq qutchiłläpiqtaqtuanik qulit malġuŋnik paaqaqhuni, suli qulit malġuk israġulgich qaunaksrirut paanik. Paani aglaqaġniqsut atiġiċi qulit malġuk sivulliaji Israel-ġum. ¹³ Piňasrut paaqpaqaġniqsut avatillaŋani, kivaknam tujaani piňasrut paaqpaich, nigipaum tujaani piňasrut paaqpaich, ujallam tujaani piňasrut paaqpaich, suli kanaknam tujaani piňasrut paaqpaich. ¹⁴ Suli katchiŋi nunaaqqim turviqaġniqsut qulit malġuŋnik uyaġaŋnik aglaqaqtuanik qulit malġuŋnik atiġitniq uqqiraqtijiñik ipnaiyaam.

¹⁵ Taamna israġulik uqaqtuaq uvaŋnun piqaġniqsuq uuktuutmik piljamik maniŋmiñ kaviqsaamiñ uuktuġuklugu nunaqqim paaŋiļu

(Ap 21.15)

katchijilu. ¹⁶ Nunaaqeqqiq sisamanik iqirguqaġniqsuq suli taktilaaļalu iraqtutilaaļalu atiplutik. Israqgulgum uuktuġaa nunaaqeqqiq uuktuutmiňik, taktilaaļalu iraqtutilaaļalu kiňktilaajalu inniqsut 1,500 mile-latun atunim. ¹⁷ Suli uuktuġai katchiji nunaaqeqqim. Qutchiksilaqaġniqsut 216 isigaġniqtun iñuum uuktuġuułhatun, uuktuun israqgulgum atukkaġatuntuuq. ¹⁸ Suli katchit piliajuniqsut qivliqtaaniň uyaġaġniň taiyuutiqaqtuaniniň jasper-mik. Nunaqqigli piliajuniqsuq maniġmiň kaviqsaamiň, tapinniļuklugu igaliqtun. ¹⁹ Suli turvii katchijiň nunaaq-qim qiniyunaqusriqsuqsimarut qanusripayaanik akisullapiaqtuaniglu qivliqtaaniglu uyaġaġnik taiyuutiqaqtuanik jasper-miglu, sapphire-miglu, agate-miglu, emerald-miglu, ²⁰ onyx-miglu, carnelian-miglu, chrysolite-miglu, beryl-miglu, topaz-miglu, chrysoprase-miglu, jacinth-miglu, suli amethyst-mik. ²¹ Aasriiň qulit malġuk paanji qulit malġuuniqsut qatiqtaat sunauraqpaičh akisuruat. Paallaa piliajuniqsuq atautchimiň qatiqtaamiň sunauraqpajmiň akisuruamiň, suli apqutaa nunaqqim inniqsuq saluma-ruamiň maniġmiň kaviqsaamiň, tapinniļukhuni igaliqtun.

²² Uvaja John qinińgitchuna agaayyuvikpaŋmik nunaqqimi, atakkii Ataniq Agaayyun Saŋnipayaqaqtuaq ipnaiyaagli agaayyuvikpaginigik taavruma. ²³ Suli nunaqqiq inuqsrangħiñniqsuq siqiñiġmik naaga tatqi-mik qaummatiksraġmiňik, atakkii kamanautaan Agaayyutim qaumagigaa suli ipnaiyaaq naniġiplugu taavruma. ²⁴ Iñui nunapayaat pisruktauġisirut nunaqqim qaumarjani, suli umialgi nunam tikiutrigisipmiut suura-payaġmiknik taruja. ²⁵ Suli paanji taavruma umiksimayumiňaitchut uvluqtutilaaļatun. Itqaġisiuŋ, unnuatlaiňniqaqtuq tarani. ²⁶ Tikiutigisigaich taruja umialgutai suurajilu nunam nunaqqipayaanjata. ²⁷ Aglaan kiña-payaaq salumaitchuaq naaga savaaqaqtauaq naġġunallapiaqtuanik naaga sagluturuaq isigumiňaitchuq taruja, aglaan kisimiġ tamatkua iñuich ati-niġħiġ aglaqaqtuat Ipnaiyaam makpiġaġanjiň iñuuruatigun.

22 ¹Tarra israqulgum qiniqtitkaaja kuujanik imgan inuunaqtuam, tapinniuklugu igaliqtun, suvliguraaqtuamik aqappiutaqpaniñ Agaayyutim suli ipnaiyaam, ²sagvaqhuni qitqagun apqutaan nunaqqim. Suli avatikni kuugum inniqsut napaaqtut inuunaqtuat asirriugaqtuat qulit malguiñik tatqiagipman ukumi. Akutuqpalinich napaaqtut mamirrutiginigaich nunam inupisa. ³Suapayaaq Agaayyutim naiggugikkaaja piqutigiplugu killuksaun paqitqikkumiñaitchuq nunaqqimi. Aqappiutaqpaaja Agaayyutim ipnaiyaamlu tarani itkisiruq, suli ilaan savaktinijpurvigisigaat. ⁴Ilijisa qinigisigaat kiiñaaja [kanjqsilugu irrusrripiaja]. Suli ilaan atqa aglaqagniaqtuq qaujintiñ. ⁵Taavrumani unnuaqatqikkumiñaitchuq; inuich inuqsratqikkumiñaitchut qaumanjaknik nañgumlu siqinġumlu, atakkii Ataniq Agaayyun qaumagisigaat. Suli inuich ajalatchiqataugisirut taimuja isruitchuamun.

Jesus Christ-ŋum Aggiħha

⁶Suli israqulgum uqautigaaja, “Tamatkua uqautauruat ukpiġnapiaqtut suli ilumtuuplutinj. Suli Atanguruam, Agaayyutaata irrusrrijich sivunk-sriqirit, tiliñgaa israquligikkani iłitchuqipkaqplugich savaktigikkani sunik atuumayasriuraqtuanik. ⁷Naalagnisitchi, uvaja aggiluagisiruja. Quvianamiuruq inuk kamaksriruaq uqaļinjtitnik sivunksriqutijisa ukua makpiġaat.”

⁸Uvva John-ŋurujahusraaruaq qiniqługu tamatkunija sunik. Tarraasriiñ tusraakapkich qiniqługillu sitquqtuja purvigisrukługu sivuġaatnun isiganijñ israqulgum qiniqtitchirima tamatkunija sunik. ⁹Aglan ilaan uqautigaaja, “Taataqnak, uvaja savaktauqatauruja ilipni aniqatiupniż sivunksriqirini, suli piqatigiplugich tamatkua kamaksriruat uqautinjtitnik ukua makpiġaat. Purvigilugu naṅgaġuñ Agaayyun.”

¹⁰Tarra ilaan uqautigaaja, “Iriqsimaniaqnagich uqaļinjich sivunksriqu-tijisa ukua makpiġaat, takku piviksraq qalliruq. ¹¹Inuk pigiitchualiqiruaq pigiitchualiquituiñagli. Suli inuk salumaitchuaq salumaittuiñagli. Suli inuk nalaunjaruaq nalaunjatuñagli. Suli inuk ipqitchuaq ipqiqsautuiñagli. ¹²Naalagnisitchi, aggiluagisiruja. Saagagniägiga akiliutiksraġa qaisak-sraġa inupayauramun maliġullugu qanutchimik savaaqaqpan. ¹³Uvaja Alpha-ŋurujahusraa suli Omega-ŋuplujalu, sivulliq suli aqulliq, aullaġniisaaq suli isrukłitchaaq.”

¹⁴Quvianamiurut [tamatkua kamaksriruat uuma tillisianik, suli] tamatkua iġġuqtuat atnuġaatinj salummaqługich. Ilijich isitlasriñiaqtut paatigun nunaqqimun suli nigitlasriplutinj asrianik napaaqtuanin inuunaqtuam. ¹⁵Nunaqqim silataani ittut qipmich, ajanakutlu, atlatuqtitlu, inuaqtuqtitlu, aangularun putqataqtitlu, kisupayaqġlu piqpkirsiruaqġlu piliqiruaqġlu saglutiġigmik. ¹⁶“Uvva Jesus-ŋurujahusraa, tuyuġigiga israquli-

ga uqautitquplusri ukpiqtuañuruasri agaayyuvijni tamatkuniña sunik. Uvaja kanjigaaja kiñuviaġipluñalu David-ŋum. Qaummaġiksuaq uvlaam uvluġiaġigaaja.”¹⁷ Suli Ipqitchuaq Irrusriq nuliaksraun-lu uqaqtuk, “Qaġġisitchi.” Suli kiñapayaaq tusraaruaq taavrumiña uqaqtuksraupmiuq, itna, “Qaġġisitchi.” Suli kiñapayaaq imiġuliqsuaq utlautili. Kiñapayaaq imiġuktuaq akuqtuiļi imiġmik iñuunaqtuamik aatchuuusriaġilugu.

Uqaliqsaaġun

¹⁸ Uvaja John, kilillapiġiga iñupayaaq tusraaruaq uqaħiñitník sivuniksriqutijisa ukua makpiġaat. Kiapayaaq ilakpagich tamatkua, Agaayyutimtuuq iłlatiqaġisipmigaa iħuilliuġutiqpauranik aglausimaruaniuk ukunani makpiġaani. ¹⁹ Suli kiñapayaaq piiqsikpan uqautiñitniñ makpiġaaġat tamatkua sivuniksriqutit, Agaayyutimtuuq piiġňiaqmigaa iļanjiutiħiksraja asriajniñ napaaqtuan iñuunaqtuam suli ipqitchua-miñ nunaaqqimiñ, aglausimaruaniñ ukunani makpiġaani. ²⁰ Taamna nipliġniqsuaq iluqaitník tamatkuniña uqaqtuq, “Nalupqinaitchuamik aggiluġaġisiruja.” Amen. Aggiġiñ Ataniiq Jesus. ²¹ Iħuaqqutrisaa Atannapta Jesus Christ-ŋum nayuutili iluqapsitni. Amen. Taatnapiaq.